

Analýza struktury obchodu se Spojeným královstvím

Diskusní dokument k tématu brexitu

Manažerské shrnutí

Tato studie přináší podrobný vhled do problematiky mezinárodního obchodu v kontextu odchodu Spojeného království (dále UK) z Evropské unie (dále EU). Dokument na úvod představuje proces vystoupení UK z EU a jeho ekonomické dopady, včetně popisu vlivu na česko-britský obchod. Poté se detailně věnuje popisu vzájemných obchodních vazeb UK s Českou republikou a celou unií.

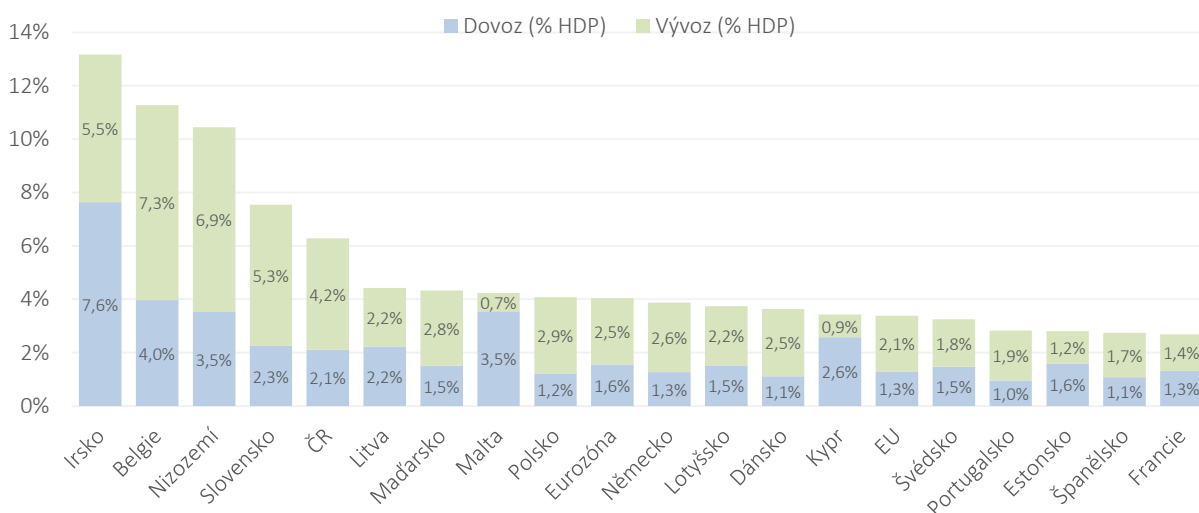
V páté kapitole jsou pomocí třech kvantitativních analytických nástrojů hledány podobnosti a odlišnosti obchodu jednotlivých členských států s UK s cílem přispět do debaty o vyhledávání partnerů a utváření koalic pro tvorbu budoucího uspořádání britsko-evropských obchodních vztahů. Za použití Herfindahlova indexu koncentrace obchodu se dokument nejprve věnuje závislosti ekonomik na malém počtu nejvýznamnějších odvětví. V druhém kroku využívá koeficient pořadové korelace k analýze podobnosti obchodu s UK. Stejnou otázku nakonec zkoumá i úhlem pohledu numerické analýzy podobnosti.

“ Obchod mezi Českou republikou a Spojeným královstvím představuje 6,3 % českého HDP, z toho 4,2 % připadá na vývoz a 2,1 % HDP na dovoz.

UK se na základě referenda z června 2016 rozhodlo vystoupit ze struktur EU. Notifikací čl. 50 Smlouvy o EU britská vláda započala vyjednávací proces, jehož konečným cílem je vypořádat se s odchodem UK a ujednat nový vztah mezi oběma celky. Samotný brexit, pokud do té doby nedojde k jeho oddálení, nastane dne 29. března 2019. Na něj pak budou navazovat vyjednávání o nastavení budoucího vztahu, jehož část týkající se obchodu je vzhledem k propojenosti UK a EU jednou z nejdůležitějších a současně nejobsáhlejších oblastí.

Obchod se stal nedílnou součástí vyspělých ekonomik, ale ne pro všechny má stejnou důležitost. Pro zemi jako ČR je nicméně alfou a omegou prosperující ekonomiky, a proto je pro ni i hledání partnerů v prioritních odvětvích důležitou otázkou v rámci budoucího vyjednávání.

Graf 1 Obchodní závislost na Spojeném království (2017)

Zdroj: Eurostat, vlastní výpočet

Pozn.: Rumunsko, Slovinsko, Bulharsko, Itálie, Finsko, Rakousko, Lucembursko, Řecko a Chorvatsko v tomto pořadí nejsou v grafu zahrnuti, jejich obchod s UK nepřevyšoval 2,5 % HDP.

UK je 5. nejvýznamnějším obchodním partnerem ČR s podílem 5 % hodnoty českého vývozu. Obchodu dominuje především *zpracovatelský průmysl* v čele s *motorovými vozidly* a *počítači*. Tyto dvě komodity pokrývají více než polovinu exportu. UK současně stojí na 9. místě mezi dovozci

s 2,8% podílem na importu. Stejně jako v případě vývozu dominuje *zpracovatelský průmysl*, v rámci kterého však největší část zaujímá dovoz *počítačů*.

Zvláštní kategorii v obchodní výměně představuje obchod se službami, které jsou pro UK klíčovou oblastí, přičemž se nejedná jen o *finančníctví a peněžnictví*. Nejdůležitější služby pro obchod mezi ČR a UK jsou totiž *doprava, telekomunikační služby a ostatní podnikatelské služby*. V těchto oblastech má ČR pozitivní bilanci, zatímco výrazně negativně si stojí v *poplatcích za duševní vlastnictví*, které téměř výhradně posílají české subjekty do UK.

“ Vystoupení Spojeného království bude mít nezanedbatelné ekonomické dopady. Zdaleka největší náklady však budou muset nést samotní Britové.

Odchod UK z EU bude mít nezanedbatelné ekonomické dopady, které se projeví na britské i evropské ekonomice, potažmo tedy i té české. Vyvážení se ze struktury evropské integrace způsobí mimo jiné nejistotu podnikatelského prostředí, ochlazení politických vazeb či omezení pohybu zboží, služeb, lidí a kapitálu.

Dopad pouhé změny výše cel v obchodě mezi UK a ČR, který jako složku celkového dopadu brexitu odhadujeme na více než 5,5 mld. Kč, představuje jen malou část vlivu na česko-britský obchod. Větší dopady lze očekávat z důvodu netarifních a dalších bariér, jako jsou náklady spojené se vznikem celních překážek, nejistotou investorů, postupnou divergencí pravidel vnitřního trhu s pravidly v UK apod. Nad rámec těchto ekonomických dopadů nastane rovněž v rozpočtu EU výpadek zdrojů významného čistého plátce.

Vyčíslení dopadu na jednotlivé evropské členské státy se liší především kvůli nemožnosti předpovídat skutečnou podobu nastavení ekonomických vztahů mezi UK a EU. Všechny dopadové studie měly jedno společné – předpovídaly negativní dopad na všechny evropské země. Zdaleka největší náklady však budou muset nést samotní Britové. Dvě dopadové analýzy britských ústředních orgánů – vlády a centrální banky – shodně konstatovaly, že jakákoli varianta brexitu je spojená s ekonomickými náklady.

Největším rizikům mezi zbylými členskými státy EU budou čelit ty země, jejichž ekonomická spolupráce s UK se nejvíce podílí na produkci. V tomto kontextu se vedle Irska a států Beneluxu řadí právě i Česká republika – středně velká exportně orientovaná ekonomika se silnou závislostí na mezinárodním obchodu.

Nejvýznamnější odvětví výměny mezi ČR a UK jsou pro ČR násobně důležitější než pro celou EU, takže ČR musí být aktivní při tvorbě společných priorit EU27. Vyjednávací aktivita v zájmu obhajoby českých ekonomických zájmů je o to důležitější, jelikož česko-britský obchod je velmi koncentrovaný mezi největší odvětví. Vývoz z ČR do UK byl v roce 2017 z 63 % koncentrovaný ve třech největších odvětvích (*motorová vozidla, počítače a stroje*). Stejně jako pro ČR platí i pro ostatní menší země, že jejich obchod bývá koncentrovanější, než je tomu u větších států.

“ Mezi hlavní potenciální partnery patří především naše sousední země a další země regionu s podobnou strukturou ekonomiky či podobnou hospodářskou minulostí.

Hlavním zjištěním tohoto dokumentu je potvrzení intuitivní hypotézy o potenciálních partnerech v oblasti obchodu s UK. Mezi ty hlavní totiž patří naše sousední země a další země regionu s podobnou strukturou ekonomiky či podobnou hospodářskou minulostí.

Největší obchodní překryv má Česká republika s Rakouskem, Maďarskem, Slovinskem, dále pak Německem a Polskem. Přírozeným partnerem nejen v obchodní oblasti je rovněž Slovensko, které se však v analýzách nenachází mezi nejbližšími potenciálními vyjednávacími partnery z metodologických důvodů. Z geograficky vzdálenějších zemí s podobným obchodem je to pak Dánsko a Portugalsko.

Tabulka 1 Shrnutí analýzy struktury obchodu se Spojeným královstvím

Partneři pro CZ v dovozech		Partneři pro CZ ve vývozech		Partneři pro CZ celkem	
<i>dle pořadové korelace</i>	<i>dle analýzy podobnosti</i>	<i>dle pořadové korelace</i>	<i>dle analýzy podobnosti</i>	<i>dle pořadové korelace</i>	<i>dle analýzy podobnosti</i>
Německo	Rakousko	Polsko	Finsko	Rakousko	Rakousko
Rakousko	Německo	Rakousko	Maďarsko	Maďarsko	Slovinsko
Maďarsko	Slovinsko	Slovinsko	Slovinsko	Polsko	Maďarsko
Polsko	Chorvatsko	Rumunsko	Portugalsko	Německo	Portugalsko
Francie	Maďarsko	Bulharsko	Estonsko	Slovinsko	Německo

Obsah

Manažerské shrnutí.....	2
Obsah	5
1. Vyjednávání o vystoupení UK z EU	6
1.1. Dohoda o vystoupení	6
1.2. Budoucí vztah Evropské unie se Spojeným královstvím	8
2. Potenciální ekonomické dopady brexitu	9
2.1. Rešerše dopadových studií.....	9
2.2. Implikace pro českou ekonomiku.....	11
3. Obchodní výměna mezi ČR a UK	13
3.1. Obchod dle hlavních секcí produkce	14
3.2. Obchod ve zpracovatelském průmyslu dle oddílů produkce (CPA2)	14
3.3. Obchod se službami	16
3.4. Analýza výlučných produktů v obchodu se zbožím	19
4. Obchodní výměna mezi EU27 a UK	20
4.1. Obchodní výměna zboží	20
4.2. Obchod dle hlavních секcí produkce	21
4.3. Obchod ve zpracovatelském průmyslu dle oddílů produkce	21
4.4. Obchod se službami	23
5. Analýza podobnosti struktury obchodu	25
5.1. Srovnání významu UK v obchodě členských zemí	25
5.2. The Herfindahl Index – koncentrace obchodu	27
5.3. Koeficient pořadové korelace	29
5.4. Podobnost dle nejvýznamnějších oddílů.....	30
5.5. Shrnutí analytických závěrů.....	32
Zdroje	34
Seznam grafů	35
Seznam tabulek.....	35
Seznam zkratk	36
Přílohy	37

1. Vyjednávání o vystoupení UK z EU

Aspekty vystoupení
UK z EU v kontextu
budoucího vztahu

UK vystupuje z EU na základě notifikace dle čl. 50 Smlouvy o EU (SEU), ke které britská vláda přistoupila v důsledku poradního veřejného referenda konaného dne 23. června 2016, ve kterém se více jak polovina hlasujících, 51,9 %, vyjádřila ve prospěch vyvázání země ze struktur evropského integračního procesu. Výstup členského státu z EU umožnila novelizace primárního práva EU tzv. Lisabonskou smlouvou, do níž byl kromě jiného nově zapracován již zmíněný článek 50, jenž poprvé v rámci práva EU zakotvuje možnost vystoupení členského státu z EU. Dle tohoto článku je mezi EU a vystupujícím státem uzavřena tzv. dohoda o vystoupení, která právně ošetřuje nezbytné náležitosti spojené s vystoupením státu z EU, přičemž v rámci tohoto procesu se má přihlídnout též k rámci budoucího partnerství mezi EU a vstupujícím státem (již třetí země).

1.1. Dohoda o vystoupení

Nedojde-li
k prodloužení lhůty,
brexit nastane
29. března 2019

Britská vláda dle náležitostí čl. 50 SEU podala dne 29. března 2017 Evropské radě notifikaci o svém záměru vystoupit z EU a Euratomu. Tímto aktem byl započat vyjednávací proces mezi EU a UK o jejím vystoupení. Dle čl. 50 SEU je vyjednávání výstupu států z EU časově omezeno na dva roky, a to ode dne notifikace, přičemž na základě jednohlasného rozhodnutí Evropské rady a vystupujícího státu může být toto období prodlouženo. Členství daného státu v EU zanikne dnem vstupu v platnost vyjednané výstupové dohody, poté co je schválena Evropským parlamentem, nebo marným uplynutím dvouleté lhůty. Úspěšné vyjednání dohody o výstupu mezi EU a UK je rovněž závislé na souhlasu britského parlamentu se zněním této dohody. Vzhledem k datu podání notifikace Evropské radě ze strany UK je pravděpodobné, že výstup UK z EU, tzv. brexit, nastane dne 29. března 2019. Otázka možného prodloužení této lhůty je předmětem dramatického politického vývoje v UK. V tuto chvíli tuto variantu nelze vyloučit, byť vláda UK doposud tuto možnost odmítá.

Dohodě o budoucí
spolupráci musí
předcházet dohoda
o vystoupení

Brexit je v jistém smyslu precedentem, jelikož k podobné situaci na úrovni EU zatím nikdy nedošlo. Navíc s ohledem na to, že vystoupení státu z EU je v čl. 50 SEU poměrně úzce vymezeno, byl proces odluky UK detailněji specifikován ve vodítkách Evropské rady. V rámci dohodnutého postupu má dojít v první řadě k vyjednání samotné dohody o vystoupení a až následně bude započat proces vyjednání dohody o budoucí spolupráci mezi UK a EU.

Konečné znění
dohody o výstupu
vyjednáno
14. listopadu 2018

Vyjednávání dohody o vystoupení UK probíhalo v několika fázích a bylo závislé na dosaženém pokroku. EU a UK se dohodly na konečném znění dohody o výstupu dne 14. listopadu 2018. Dohoda byla jednohlasně podpořena Evropskou radou 25. listopadu 2018. Na straně UK je v současné době potřeba schválení dohodnutého znění tamním Parlamentem. Původně plánovaný termín potvrzení dohody se strany britských zákonodárců v prosinci 2018 byl odložen na leden 2019, kvůli potřebě nalezení podpory napříč politickým spektrem UK. I přesto byl však návrh dolní sněmovnou britského parlamentu 15. ledna 2019 odmítnut. Proces směřující k ratifikaci na straně EU nicméně nadále pokračuje.

Otázka tzv. „Irish backstop“	Jedním z nejproblematictějších bodů celého vyjednávání dohody o vystoupení bylo vyjednání protokolu určujícího zvláštní hraniční uspořádání mezi Severním Irskem a Irskem. Pro britskou vládu bylo obzvláště složité dosáhnout kompromisu v této oblasti. Dohodnutá výstupová varianta operuje s tzv. „Irish backstop“ v takové formě, že pokud do roku 2020 nebude přijata taková dohoda o budoucích vztazích mezi UK a EU, která by zamezila vytvoření tvrdé hranice mezi Severním Irskem a Irskem, a zároveň pokud v tomto ohledu nedojde k prodloužení přechodného období, které stanovuje dohoda o vystoupení, došlo by k aplikaci backstopu ve formě vytvoření jednotného celního území v UK vůči EU. Jednotné celní území by bylo vztaženo na UK jako celek. Cílem je jednak zaručit teritoriální integritu UK a především zajistit, že na UK by se vztahovaly jednotné podmínky.
Dohoda má zaručit, že nedojde k vytvoření pevné hranice mezi Severním Irskem a Irskem	Dojednaná forma backstopu dává jak Severnímu Irsku, tak EU záruku, že v případě, že nedojde k včasnému dojednání dohody o budoucím vztahu mezi UK a EU, nedojde k vytvoření pevné hranice mezi Severním Irskem a Irskem, přičemž obchod mezi oběma těmito teritorii bude probíhat celistvě dle pravidel EU. Backstop jako takový, pokud by došlo k jeho aplikaci, zaručí vztažení jistých pravidel celní unie EU i na UK, což vyvolává u politické reprezentace UK, jež podporuje brexit a úplné odloučení UK od EU, značné obavy. Zejména znepokojující je pro jistou část britské politické reprezentace v tomto ohledu fakt, že s ukončením případné aplikace backstopu musí souhlasit kromě UK rovněž EU jako celek. Vzhledem k tomuto vývoji panují obavy ohledně toho, zda má UK vládou dojednaná dohoda o vystoupení UK z EU naději na úspěch a schválení v britském parlamentu, což současný vývoj pouze potvrzuje.
Scénář bez dohody obsahuje nejistotu a právní nejasnosti	Aplikování pravidel dohody o vystoupení UK z EU je v tuto chvíli závislé na dalším osudu politického diskursu v UK. V současnosti se zdá, že britská politická scéna je v této věci rozpolcená a nelze zcela předjímat další vývoj. V případě, že by britský parlament dohodu o vystoupení dojednanou britskou vládou a EU odmítnul a nebylo by nalezeno jiné řešení do 29. března 2019, byla by UK nucena vystoupit z EU bez jakéhokoliv právního uspořádání, tj. tzv. „no deal“ scénář. Tato varianta by znamenala tvrdou odluku UK od EU bez právních záruk. Jak EU, tak UK by byly v tomto ohledu konfrontovány s celou řadou nejasností a situací nové povahy, jež by bylo právně nutno ošetřit. EU a členské státy se rovněž na tuto situaci připravují v podobě pohotovostního plánu (tzv. připravenost a nouzové plánování), i přes tuto skutečnost v současnosti celá řada náležitostí související s případným scénářem bez dohody zůstává prozatím nejasná.
Dohoda předpokládá 21měsíční přechodné období	V případě úspěšného podepsání a uzavření dohody dojde pro EU a UK k zachování právních jistot v oblastech upravených touto dohodou. Dojednání dohody o vystoupení rovněž předpokládá aplikaci jednadvaceti měsíčního přechodného období (s možností jeho prodloužení za podmínek stanovených v dohodě o vystoupení – tzn. na jeden až dva roky), které zaručí dočasné zachování status quo, tj. až na výjimky plnou aplikaci evropského práva na UK po danou dobu, a to včetně zachování všech svobod volného trhu. Prakticky by se tedy dopady vystoupení UK z EU projevily nejdříve až po uplynutí přechodného období, čili nejdříve od 1. 1. 2021. Cílem přechodného období je zejména poskytnutí dostatečného časového prostoru pro UK na vyvázání se z legislativních závazků EU,

adekvátní úpravu svého národního právního rámce a v neposlední řadě vyjednání podmínek budoucího vztahu mezi UK a EU.

Bez dohody o budoucím vztahu po přechodném období se aplikuje backstop

Nebude-li do konce přechodného období dojednán budoucí bilaterální (nejen) obchodní vztah mezi UK a EU a zároveň nedojde-li v této situaci k cílenému prodloužení přechodného období, došlo by k aplikaci tzv. backstopu a UK by se stalo součástí společného celního území vůči EU, a to do doby nalezení kompromisu na obou stranách. Nelze vyloučit, že vyjednání nového bilaterálního vztahu mezi UK a EU může trvat déle, než je doba určená pro samotné přechodné období.

Dohoda o vystoupení zasahuje do řady oblastí, vč. nártu budoucího vztahu

Dohoda o vystoupení se dotýká celé řady oblastí, jež budou v důsledku brexitu přímo dotčeny a u nichž je nezbytné zajistit právní jistotu. Podmínky upravené v dohodě o vystoupení se začnou provádět po skončení přechodného období. Kromě ustanovení o aplikaci přechodného období dohoda o vystoupení UK z EU dále specifikuje podmínky upravující oblasti práv občanů, finančního vyrovnání UK z EU v rámci závazků učiněných v současném víceletém finančním rámci, aplikaci současných celních procedur, správy a institucionálních záležitostí či otázku záruk navržených k zamezení vzniku fyzické hranice mezi Severním Irskem a Irskou republikou, v protokolu o Severním Irsku a Irsku. Dohoda o vystoupení dále rovněž obsahuje jistý nástin budoucího vztahu mezi UK a EU, který je zachycen v nezávazné politické deklaraci.

1.2. Budoucí vztah Evropské unie se Spojeným královstvím

Budoucí vztah inspirován existujícími dohodami

Budoucí spolupráce v tomto smyslu se bude pravděpodobně inspirovat formou dohod o vzájemných vztazích, jež EU uzavírá se třetími zeměmi. Vzhledem k vysoké úrovni vzájemné propojenosti mezi UK a EU27 se dá předpokládat, že tato dohoda bude mít hlubší charakter, než jaký je aplikován v případě dnes uzavíraných DCFTAs. Podoba uzavřené dohody o budoucích vztazích mezi UK a EU bude do velké míry záviset na tom, jakou formu přidružení UK vůči EU bude preferovat a zdali bude tato varianta ve své podobě přijatelná pro EU27 v zájmu zachování stability vnitřního trhu a nedělitelnosti jeho svobod.

Britské preference obchodního vztahu

Od počátku vyjednávání o svém výstupu z EU vláda UK argumentovala, že její budoucí vztah s EU nebude vzhledem k závazkům učiněným směrem k britským občanům založen na participaci země na vnitřním trhu a v celní unii. Přijatelnou formou budoucího vztahu s EU byla pro britské představitele „široká a ambiciózní“ dohoda o volném obchodu, která by měla mj. stanovit celní uspořádání mezi oběma teritorii. Požadavky UK na tuto formu budoucího vztahu stále trvají a byly blíže specifikovány v nezávazné politické deklaraci, která je součástí dojednané dohody o výstupu UK z EU.

Dohoda o budoucím vztahu až po brexitu

Dohoda o budoucím vztahu mezi EU a UK bude vyjednána až po brexitu. Vyjednávání mezinárodních dohod se třetími státy v oblasti obchodních vztahů je ve výlučné kompetenci Evropské komise, která bude primárně po konzultaci s členskými státy vést bilaterální jednání o této záležitosti s UK. Cílem dojednané dohody bude vytvoření vyváženého vztahu založeného na rovných podmínkách, jež zaručí, že na obou stranách bude dodržen určitý stupeň regulatorní sladnosti v celé škále oblastí.

Nezávazná politická deklarace

S ohledem na zkušenosti při vyjednávání mezinárodních obchodních dohod se dá předpokládat, že vyjednání dohody o budoucích vztazích EU s UK bude mít trvání několika let. Obecné nastínění budoucího vztahu mezi EU a UK je již obsaženo v dohodě o výstupu, a to ve formě nezávazné politické deklarace. Ta není právně závazná, nicméně obsahuje věcné závazky ohledně budoucích vztahů. Formální vyjednávání podrobností budou následovat až po reálném vystoupení.

Deklarace se věnuje všem oblastem, nikoli pouze obchodu

Deklarace popisuje záměr obou stran k dosažení např. co nejužších obchodních vztahů (s vědomím práv i povinností s nimi spojenými), ale věnuje se i otázce úpravy celní spolupráce, již zmíněné irské hranici, spolupráci v oblasti (nejen obchodních) regulací, podmínkám obchodu se službami, vč. těch digitálních, omezení volného pohybu osob mezi UK a EU, pro UK velmi důležitému rybolovu, úzké spolupráci v oblasti bezpečnosti, budoucnosti řešení právních sporů a s tím související rolí Evropského soudního dvora, ale také např. dopravě, energetice duševnímu vlastnictví a dalším. Deklarace uvádí i načasování, tedy deklarovanou snahu dojednat konkrétní podobu budoucích vztahů do konce roku 2020.

2. Potenciální ekonomické dopady brexitu

Dopady vystoupení Spojeného království po 46 letech z EU byly odhadovány mnohými subjekty

Britské referendum rozpoutalo diskuse o dopadech vystoupení země z EU. Vedle politických dopadů např. na geopolitickou pozici UK ve světě se mnozí snažili odhadnout potenciální ekonomické dopady. Po 46 letech prohlubování ekonomických vztahů s evropskými partnery totiž jakákoli podoba vyvázání země z dosavadních struktur jednotného trhu nese nemalé náklady, a to pro obě strany.

2.1. Rešerše dopadových studií

První odhady dopadu referenda v roce 2016

V souvislosti s referendem o vystoupení UK z EU v polovině roku 2016 se už na počátku roku objevilo hned několik dopadových studií. Vzhledem k neznalosti a nepředvídatelnosti tohoto bezprecedentního procesu se musely rané studie vypořádat s vyplývajícími ekonomickými i institucionálními nejistotami. Tyto studie se proto zaměřily především na to, jak se britská ekonomika přizpůsobí brexitu¹.

Ztráta britského HDP ve výši 2,7 až 9,5 % v dlouhodobém horizontu

Bez ohledu na předpokládané výstupové institucionální uspořádání většina těchto studií již počátkem roku 2016 předpověděla, že vystoupení z EU by mělo mít pro UK nákladné důsledky na hospodářský růst ve střednědobém i dlouhodobém horizontu. Konkrétně tyto studie odhadly, že scénář tvrdého brexitu (tj. bez dohody) by způsobil ztrátu britského HDP ve výši 2,6 až 5,5 % ve střednědobém horizontu (2020) a ve výši 2,7 % až 9,5 % v dlouhodobém horizontu (2030) oproti potenciálnímu nevystoupení.

Obavy z recese a nezaměstnanosti

V dubnu a květnu 2016 vydalo Ministerstvo financí UK dvě zprávy analyzující dlouhodobé a krátkodobé dopady: v krátkodobém horizontu by šok spojený s brexitem posunul britskou ekonomiku do recese a způsobil masivní

¹ Metaanalýzu těchto dopadových studií zveřejnila ČNB (2017) ve svém Global Economic Outlook ze srpna 2017. Podrobnější přehled pak představily např. OECD (2016), britské akademické a výzkumné instituce jako CEP – London School of Economics (2016), NIESR (2016), Economists for Free Trade Association (2016), nebo rovněž konzultantské společnosti jako PwC (2016).

	nezaměstnanost; dlouhodobě se předpovědi Ministerstva financí UK nelišily od výsledků ostatních studií.
Počáteční obavy z poreferendové recese se neprojeví	V návaznosti na výsledek referenda bylo také provedeno několik pokusů porovnat předpovědi britského ministerstva s reálnými ekonomickými dopady. Přestože se počáteční obavy z poreferendové recese neprojeví, výkon ekonomiky UK byl ve druhém čtvrtletí roku 2018 o 2,5 % nižší než jeho předpokládaná hodnota za pokračujícího členství v EU. Zasadíme-li referendum a následný vývoj do makroekonomického rámce britské ekonomiky, klíčovými faktory, které přispívaly k hospodářskému růstu UK v letech 2016-2018, byla expanzivní měnová politika Bank of England, zvýšené vládní výdaje a robustní výdaje domácností navzdory všem nejistotám spojeným s brexitem (Center for European Reform, 2018).
Bílá kniha britské vlády: dopad 0,6 %, v případě nedohody až 7,7 %	S blížícím se koncem období vyjednávání a s reálnějšími obrysy možných podob odchodu UK, včetně odchodu bez dohody, se v roce 2018 některé studie snažily zopakovat předpověď britského růstu. Samotná vláda UK (HM Government, 2018) v listopadu roku 2018 zveřejnila vlastní Bílou knihu, ve které porovnává dopady různých potenciálních scénářů s očekávaným dopadem na základě oficiální pozice. Negativní vliv na dlouhodobý růst ve srovnání se situací bez brexitu byl odhadnut i v tomto případě, přičemž maximální ztrátě HDP by UK čelilo v případě odchodu bez dohody (-7,7 %). Naopak minimální dopad byl odhadnut na základě předpokladů Bílé knihy (-0,6 %).
Bank of England odhadla pokles 5 až 8 % a makroek. nerovnováhy	Zpráva Bank of England (2018) rovněž z listopadu je v souladu s těmito zjištěními. V případě tvrdého brexitu upozorňuje na ztrátu produkce (v roce 2023 o 5 až 8 %) a makroekonomické nerovnováhy v podobě zvýšené nezaměstnanosti, růstu inflace a oslabení měny.
Odhady studií v rozmezí od 1,5 % do 18 % HDP	Celá řada studií publikovaných v roce 2018 (MMF, 2018; NIESR, 2018; CESifo, 2018; CEP-LSE, 2017) tyto závěry empiricky potvrdila. Odhady těchto studií, pokud jde o dlouhodobou ztrátu výkonu, se v případě odchodu bez dohody pohybují v rozmezí od 1,5 % do 18 % v závislosti na použité metodologii. Tvrdý brexit vychází jako nejnákladnější scénář, ačkoli konkrétní odhady do značné míry závisí na uvažovaných kanálech dopadu (tj. pouze prostřednictvím obchodu, nebo také změnami týkajícími se produktivity, investic, migrace nebo regulací).
Výbor pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů odhadl ztráty EU27 na 0,5 % HDP	V roce 2017 zveřejnil také Evropský parlament zprávu, kterou vypracoval Výbor pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů (IMCO, 2017). Souhrnem existujících studií v té době posoudil potenciální hospodářský dopad na EU27 jako celek. Výsledky naznačovaly, že ačkoli by překážky obchodu znamenaly ztráty na obou stranách, dopad by byl pro UK neúměrně vyšší než pro EU27, pro kterou uvedly v dlouhodobém výhledu ztrátu 0,5 % HDP.
Nejvíce postižené země s významným vzájemným obchodem	Pokud se podíváme na úroveň jednotlivých zemí, k těm nejvíce postiženým by měly patřit ty, které si uchovávají historické vazby na UK (tj. Irsko, Malta, Kypr či Lucembursko). Mezi potenciálně více zasažené se rovněž řadí země s významným obchodem s UK, mezi které patří kromě výše uvedených i geograficky blízka Belgie, Nizozemí, Dánsko, ale také silně proexportní ČR.

Pokles HDP EU až
o 1,5 %, v případě ČR
o 0,8 %

Konkrétně studie MMF (2018) dospěla k závěru, který tato spojení podporují. Výsledky naznačovaly opět negativní, byť malé dopady na produkci EU v dlouhodobém horizontu (mezi 0,5 % a 1,5 % s tvrdým brexitem). Důležitá charakteristika dopadu ale byla v jeho nerovnoměrném rozložení v rámci EU27. Největší ztráty by mělo zaznamenat pochopitelně Irsko, následované menšími zeměmi s úzkými obchodními vazbami na UK, a to Nizozemí, Dánsko, Belgie a ČR. Pro českou ekonomiku MMF odhadl dlouhodobý dopad na HDP ve scénáři obchodu podle pravidel WTO na cca -0,8%.

České studie přišly
s odhady od 0,08 %
po 1,1 % a ztrátu 40
tisíc pracovních míst

Několik domácích studií poskytlo odhady nákladů české ekonomiky a společnosti. Rané makroekonomické odhady poskytla už v roce 2016 společnost Deloitte (2016), která v dlouhodobém horizontu odhadla ztrátu HDP mezi 0,08 a 0,23 % HDP. Nedávná studie společnosti Česká spořitelna (2018) dospěla k závěru, že tvrdý brexit by vedl k poklesu produkce pro českou ekonomiku o 1,1 %, což by znamenalo zhruba 40 tisíc ztracených pracovních míst. Studie ING (2018) konstatovala, že dvě největší nebezpečí pro ČR jsou pokles obchodu (s důrazem na vývoz motorových vozidel) a výpadek britského příspěvku do rozpočtu EU.

Markoekonomická
predikce MF

Odhad dopadů tvrdého brexitu na českou ekonomiku provedlo i Ministerstvo financí ČR (2019). Pomocí strukturálního modelu QUEST i pomocí regresní analýzy odhadlo krátkodobý pokles o 0,6 až 0,8 % HDP v roce 2019, v případě výrazného propadu britské ekonomiky i přes 1 %, avšak s postupným odezníváním díky postupnému přizpůsobení podniků.

2.2. Implikace pro českou ekonomiku

Brexit způsobí
nejistotu i ochlazení
politických vazeb

Britské vystoupení z EU tedy bude mít nezanedbatelné ekonomické dopady, které se negativně promítnou na britské i evropské ekonomice. Z obecného hlediska jde především o nejistotu podnikatelského prostředí, ochlazení politických vazeb či omezení pohybu zboží, služeb, lidí a kapitálu.

Brexit s dohodou by
se promítl
dlouhodobě

V případě brexitu s dohodou by dopady měly být především dlouhodobé povahy a ekonomická struktura ekonomik by měla reagovat postupně bez výrazných šoků v jednotlivých letech. Nicméně bude záležet na skutečně dojednané podobě budoucího britsko-evropského obchodního vztahu. V případě odchodu bez dohody se však UK stane tzv. třetí zemí a dopady na obchod budou okamžité.

Mezinárodní
obchodní organizace

EU včetně UK je součástí Mezinárodní obchodní organizace (WTO), tj. mezivládní platformy podporující mezinárodní obchod. Při snaze o liberalizaci obchodu stojí na důležitém principu nediskriminace především v podobě tzv. doložky nejvyšších výhod (dále MFN) zajišťující stejné zacházení se všemi členy organizace.

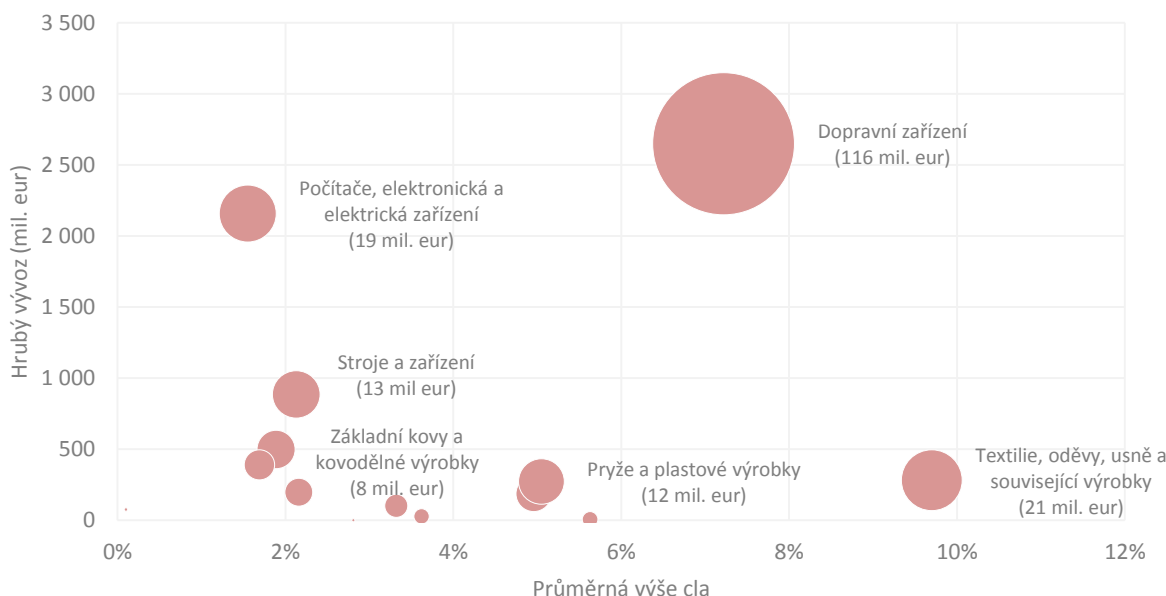
Celní sazebník
pro třetí země

Právě toto jednotné zacházení slouží jako určitý celní „strop“, který se v případě odchodu UK bez dohody automaticky aplikuje na vzájemný obchod. Při neexistenci obchodní dohody, která by stanovila jiné podmínky, se obchodní partneři (státy či celní území) považují za třetí země a přistupuje se k celnímu sazebníku WTO.

Cla dle WTO
by nejvíce ohrozila
export dopravních
vozidel

V současné době je obchod UK s členskými zeměmi EU od cel osvobozen. V případě aplikace cel dle WTO lze nicméně identifikovat některé potenciálně nejpostiženější oblasti pro ČR. Nejrizikovější položkou jsou *dopravní zařízení vč. motorových vozidel*, na která se může uplatnit sazba přesahující 7 %². Jedná se navíc o sektor, který se při růstu obchodních cen hůře přizpůsobuje a stěží alternuje obchod na jiné trhy.

Graf 2 Velikost cel dle WTO v oddílech české ekonomiky

Zdroj: Velikost vývozu dle vlastního výpočtu z dat Eurostatu, výše cel dle CEP (2017).

Pozn.: Velikost bublin odpovídá velikosti předpokládaného celního poplatku.

Čistý export přidané
hodnoty (očistěný
o „import v exportu“)
+ zprostředkovaný
vývoz

Odhadnutou výši cel na jednotlivé oddíly produkce používáme nikoli ke kvantifikaci celkového poplatku, ale jako pokles poptávky po českém exportu do UK z důvodu vyšší ceny. Do výpočtu tak vstupuje nikoli hrubý export, ale čistý export české přidané hodnoty složený z přímého i zprostředkovaného vývozu přes ostatní evropské země.

Odhad jedné složky
dopadu cel ve výši
211 mil. eur

Dopad pouhé změny výše cel v obchodě mezi UK a ČR tak odhadujeme na cca 211 mil. eur. Jedná se o velmi zúžený a zjednodušený odhad, který představuje jen malou část celkového dopadu brexitu na česko-britský obchod.

Netarifní a další
dopady

Větší dopady lze očekávat z důvodu netarifních a dalších překážek. Jedná se např. o náklady spojené se vznikem celních překážek, které jsou nutně spojené s administrativní i časovou zátěží, nejistotou investorů, postupnou divergencí pravidel vnitřního trhu s pravidly v UK, s překážkami plynoucími z odlišné standardizace, s omezením vzájemného uznávání kvalifikací, s vlivem na pracovní migraci a další. Nad rámec těchto ekonomických dopadů nastane rovněž v rozpočtu EU výpadek zdrojů významného čistého plátce.

² Průměrná výše cla aplikovaného dle doložky nejvyšších výhod se liší dle typů dopravních prostředků. V této části vycházíme z odhadů průměrné výše cla v EU dle CEP (2017), kterou lze považovat za spodní odhad, neboť na samotná silniční vozidla by se dle sazebníku WTO aplikovalo dokonce 10% clo.

3. Obchodní výměna mezi ČR a UK

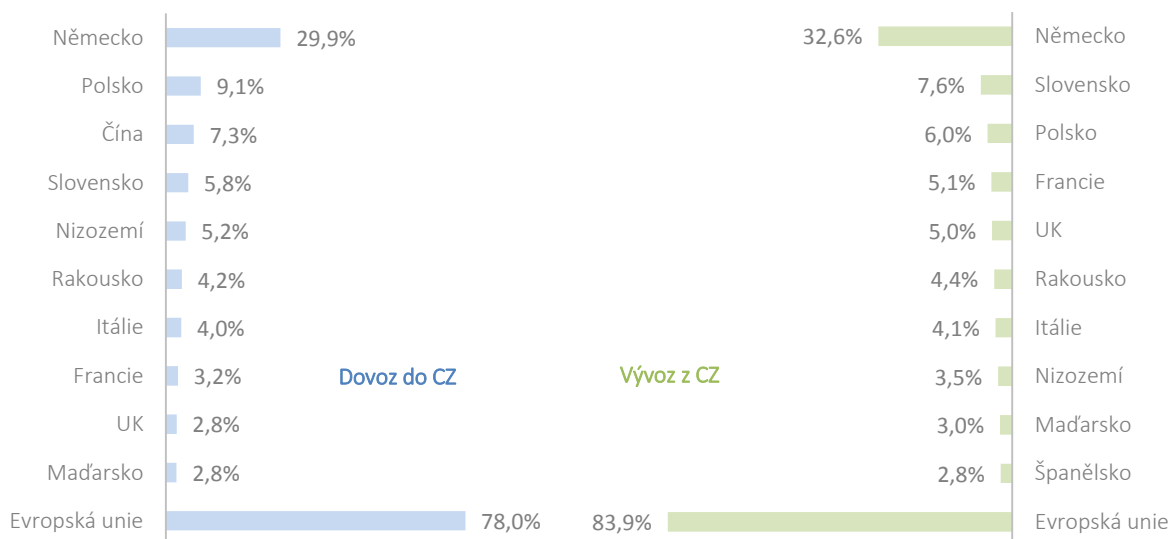
84 % vývozu směřuje do EU

Česká ekonomika je exportně orientovaná, přičemž 84 % vývozu směřuje do EU. Členské státy EU se v opačném směru podílí ze 78 % na celkovém dovozu zboží do České republiky a evropský jednotný trh je tak pochopitelně nejvýznamnějším obchodním trhem.

UK je 5. ve vývozu ČR a 9. v dovozu

Nejvýznamnějšími národními vývozními partnery ČR jsou Německo (32,6 %), Slovensko (7,6 %) a Polsko (6 %). Samotné UK je pak 5. nejvýznamnějším obchodním partnerem ČR v oblasti vývozu (5 %). Nejvýznamnějšími dovozci do ČR jsou Německo (29,9 %), Polsko (9,1 %) a Čína (7,3 %). UK je na 9. místě a představuje 2,8 % importu do ČR³.

Graf 3 Hlavní obchodní partneři České republiky

Zdroj: Eurostat

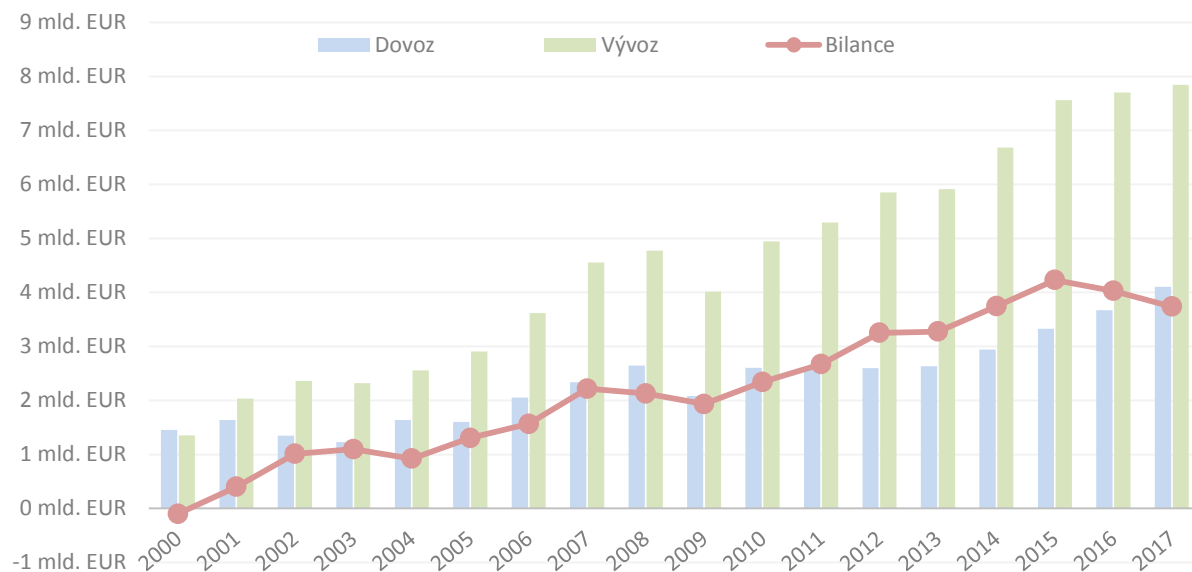
Vývoz do UK roste rychleji než dovoz

Od roku 2001 byl z pohledu ČR trvale vyšší vývoz zboží do UK než dovoz z UK⁴, přičemž v roce 2000 ještě převládala dovoz nad vývozem. Zejména po krizovém roce 2009 došlo k vyšší dynamice vývozu zboží z ČR do UK než v případě dovozů z UK do ČR. V roce 2017 dosahoval vývoz ČR do UK téměř 8 mld. EUR, naopak dovoz z UK do ČR pouze 4 mld. EUR. Porovnání objemů vzájemného obchodu se zbožím mezi ČR a UK v roce 2000 a 2017 indikuje jeho významný nárůst, přičemž vývoz z ČR do UK se zvýšil za toto období téměř 8x, dovoz z UK do ČR ani ne 3x.

³ Provedli jsme stejnou analýzu na základě údajů z UNCTAD. I když pořadí nejvýznamnějších partnerů se lišila minimálně, určité rozdíly byly pozorované jak z hlediska umístění v rámci dané hierarchie tak z hlediska obchodních podílů.

⁴ V této souvislosti bychom rádi upozornili na tu skutečnost, že v závislosti na zvolené reportující a partnerské zemi lze získat zcela odlišný obrázek o vzájemném obchodu. I přes očekávaný symetrický výstup (tj. v ČR vykazované dovozy z UK by se měly rovnat vykazovaným vývozům z UK do ČR a obráceně) je této shody u dat Eurostatu velmi zřídka dosaženo. To může mít podstatné důsledky, kdy v některých případech mohou být obě země v obchodním přebytku. To se stalo např. v letech 2010-2017 u obchodní bilance služeb mezi UK a ČR. Více podrobností k problematice těchto „mirror“ dat naleznete v Příloze č. 1.

Graf 4 Vývoj obchodu se zbožím mezi ČR a UK

Zdroj: Eurostat

3.1. Obchod dle hlavních sekcí produkce

Česko-britský obchod představuje 6,3 % českého HDP
Dominuje zpracovatelský průmysl

Vzájemný obchod mezi ČR a UK představuje více než 6,3 % českého HDP, z toho 4,2 % připadá na vývoz českého zboží do UK a 2,1 % HDP na dovoz zboží z UK.

Není překvapením, že pokud se podíváme na strukturu obchodní výměny mezi EU a UK dle klasifikace produkce Eurostatu CPA 2008⁵ v nejvyšší úrovni třídění výsledků ekonomické činnosti, pak oboustranně vzájemné výměně dominuje *zpracovatelský průmysl* zaujímající naprostou většinu českého obchodu.

Vývoz je 4,2 % HDP ČR

V případě vývozu ČR do UK druhou příčku v roce 2017 obsadily *informační a komunikační činnosti*, třetí pozici zaujímá *výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla*. Druhou nejsilnější položkou u dovozů z UK do ČR jsou také *informační a komunikační činnosti*, třetí položkou *zemědělství, lesnictví a rybářství*.

Růst obchodu s ICT službami

Za pozornost stojí vzájemná výměna v oblasti *informační a komunikační činnosti*, která v obou směrech výrazně roste, přičemž u vývozů z ČR do UK je tento nárůst dokonce výraznější.

3.2. Obchod ve zpracovatelském průmyslu dle oddílů produkce (CPA2)

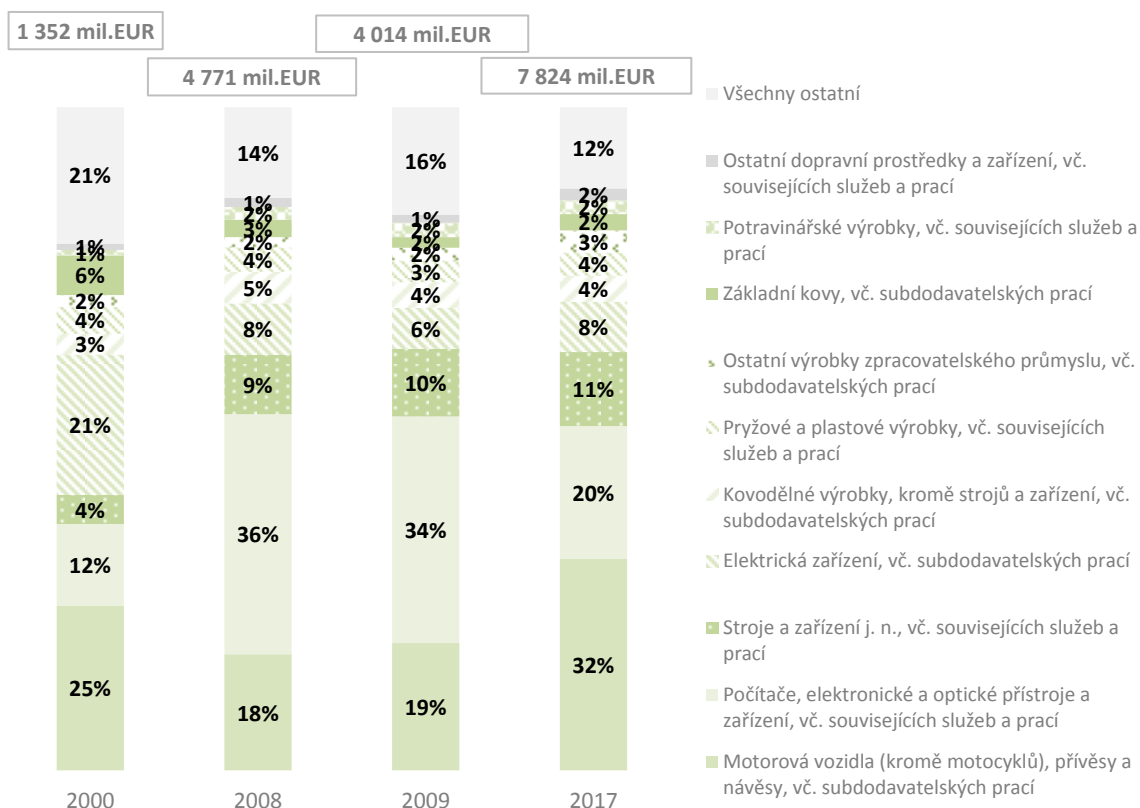
Motorová vozidla dominují vývozům

Při podrobném pohledu na *zpracovatelský průmysl* dle klasifikace CPA2 (tj. oddílů výsledků ekonomické činnosti) sledujeme největší pohyby v obchodě s *motorovými vozidly, počítači nebo elektrickými zařízeními*. Na straně vývozů z ČR do UK tvořila v roce 2000 nejvýznamnější položku zpracovatelského průmyslu *motorová vozidla* s podílem 25%, načež v průběhu času významnost tohoto artiklu klesla pod 20 % ve prospěch velkého nárůstu vývozu *počítačů*. V roce 2017 se významnost

⁵ V textu dále používáme zkratky CP1 a CPA2, které označují stupeň podrobnosti na jedno, resp. dvě místa.

jednotlivých komodit vrátila na původní pořadí s tím, že došlo ke koncentraci vývozu a tato dvě odvětví představují více než polovinu českého vývozu do UK.

Graf 5 Vývoz z ČR do UK dle oddílů zpracovatelského průmyslu (CPA2)

Zdroj: Eurostat, COMEXT databáze

Box 1 Automobilový průmysl

Automobilový průmysl se ukazuje jako nejdůležitější pilíř nejen české ekonomiky jako celku, ale také jejího vývozu. Z tohoto důvodu je v zájmu stabilního vývoje potřeba věnovat zvýšenou pozornost větším šokům, které mohou toto odvětví postihnout. Jedním z takových šoků může být zásadní změna obchodních vztahů s UK jako důležitého obchodního partnera ČR i EU.

Ministerstvo průmyslu a obchodu kromě potenciálních tarifních překážek identifikovalo ve vztahu k automobilovému průmyslu, jako nejvýznamnější položce českého exportu v rámci zpracovatelského průmyslu, tyto dvě očekávané největší překážky:

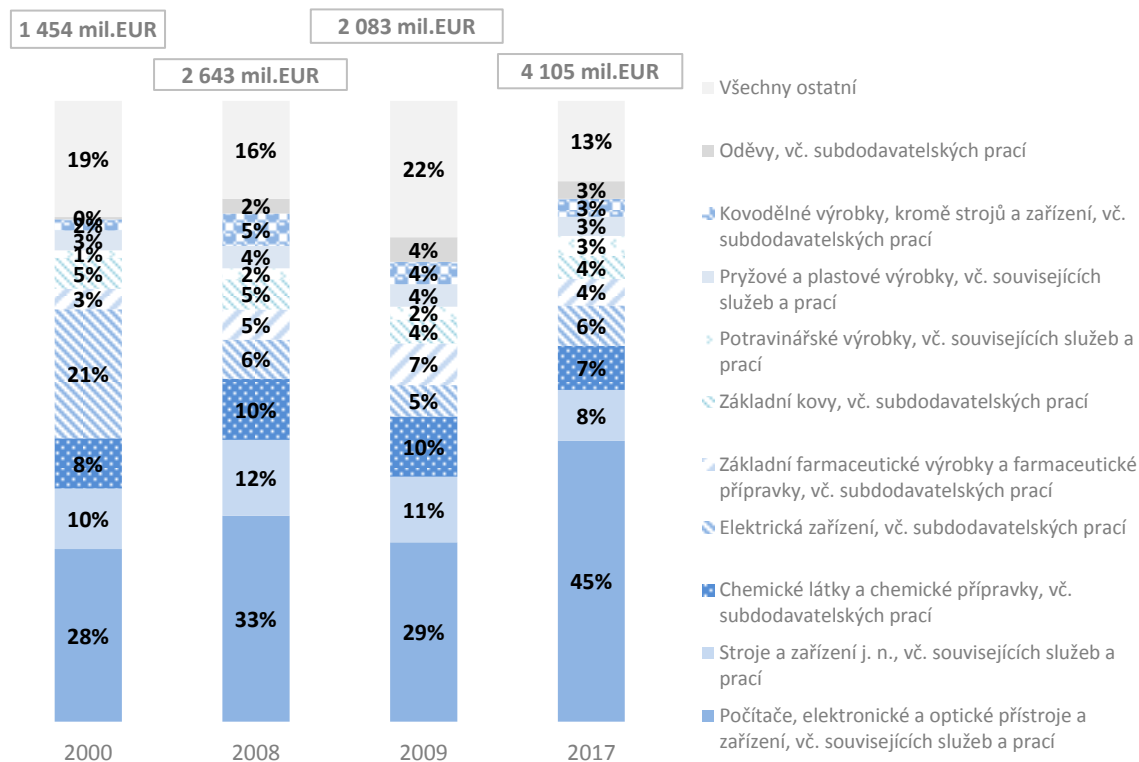
Za prvé, budoucí překážky vzájemného obchodu mohou ukončit vzájemné uznávání schválených typů vozidel. Je proto nutné v budoucí vzájemné obchodní dohodě v co nejširší míře zakotvit harmonizaci s mezinárodními standardy UNECE, případně EU. Vzájemná konvergence by měla umožnit uznávat na základě těchto standardů schválení vydaná druhou stranou, což umožní získat certifikaci pro trh UK rovněž úřadem v EU.

Za druhé, možnou zátěž pro české výrobce bude rovněž změna postavení britského úřadu pro typové schvalování motorových vozidel (VCA), který v současnosti certifikuje některá vozidla vyrobená v ČR pro trh EU. Po vystoupení UK z EU se bude jednat o úřad nečlenského státu EU a výrobce bude muset požádat o vydání nového schválení typu od úřadu EU. ČR usiluje o to, aby nové schvalování neznamenovalo zátěž v podobě podstoupení celého homologačního procesu znovu, ale aby tato nová schválení byla udělena na základě testů provedených VCA.

Počítače jsou hlavní položkou dovozů

Naopak dovozům z UK do ČR trvale dominují *počítače*, jejichž podíl na celkovém dovozu z UK v roce 2017 dosahuje až 45 %. Na dalších místech jsou pak *stroje a zařízení* či *chemické látky*. Ještě v roce 2000 byl významný dovoz (ale i vývoz) *elektrických zařízení*, který byl ale postupem času vytlačen především importem z asijských zemí a tento artikl tak ztratil původní významnost ve vzájemném obchodu.

Graf 6 Dovozy z ČR do UK dle oddílů zpracovatelského průmyslu (CPA2)

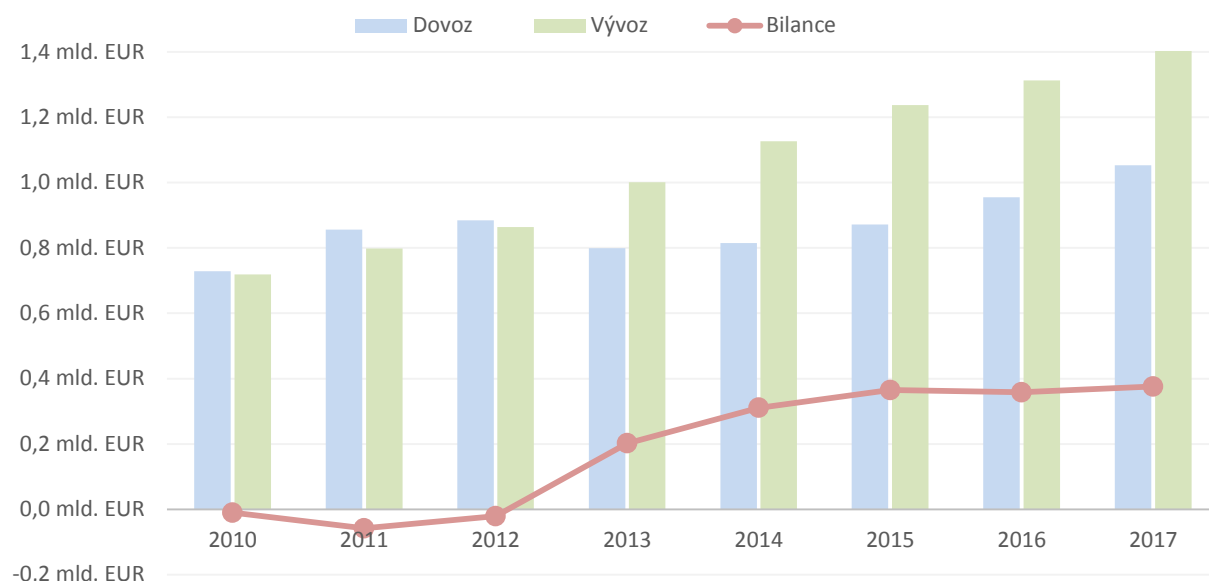
Zdroj: Eurostat, COMEXT databáze

3.3. Obchod se službami

Export služeb do UK roste

Zvláštní pozornost je vhodné věnovat obchodu se službami. UK je země s velkým podílem služeb na HDP a služby tvoří i velkou část jejího obchodu. Mezi roky 2010–2017 setrvalým tempem rostl export služeb z ČR do UK. Import z UK takový průběh nekopíroval. Od roku 2013 totiž nedosahuje takového růstu jako vývoz a jako důsledek narostl přebytek obchodní bilance služeb na 376 mil. eur v roce 2017.

Graf 7 Vývoj obchodu se službami mezi ČR a UK

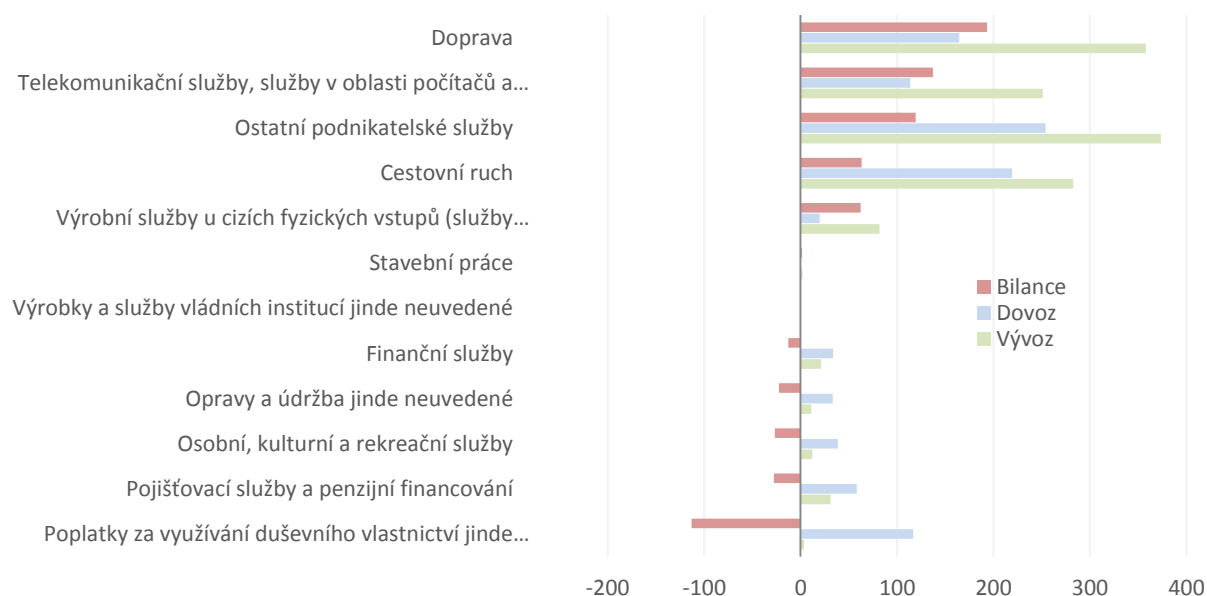

Zdroj: Eurostat, COMEXT databáze

Rozdíly s evropským obchodem služeb

Oproti evropskému obchodu se službami vůči UK má ten český v roce 2017 celou řadu odlišností. Zatímco *doprava, telekomunikační služby a cestovní ruch* patří mezi významné položky s pozitivní českou i evropskou bilancí vůči UK, u *ostatních podnikatelských služeb* je tomu jinak. EU je v tomto případě v obchodním deficitu, ČR naopak v přebytku. V obou případech se nicméně jedná o největší odvětví obchodu se službami.

Graf 8 Obchod se službami mezi ČR a UK v roce 2017 (mil. EUR)

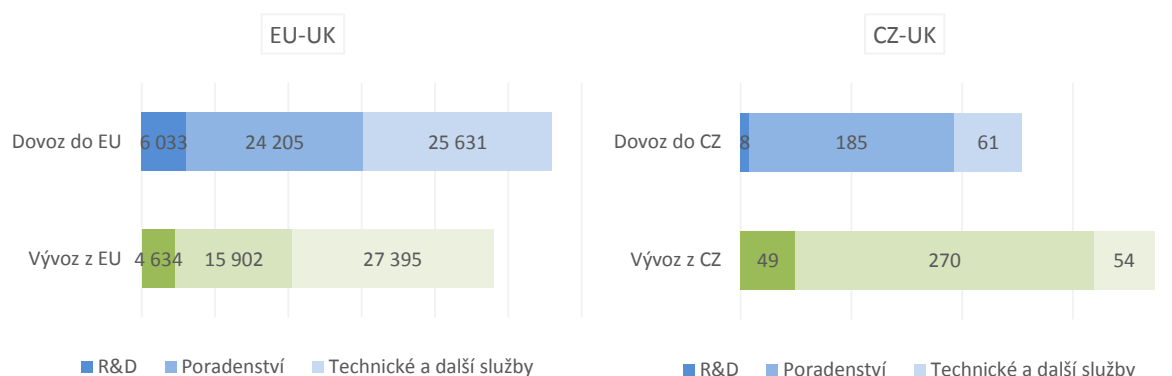
Zdroj: Eurostat, COMEXT databáze

Ostatní podnikatelské služby

Mezi ostatní podnikatelské služby patří *výzkum a vývoj, poradenské činnosti* (od právního a manažerského poradenství po oblast marketingu a výzkumu trhu) a oblast *technických a jiných služeb týkajících se obchodu*. Kromě nejvýznamnějšího odvětví služeb je to také odvětví s největší negativní bilancí. Zde

je zřetelný rozdíl mezi EU a ČR jak v bilanci (zatímco EU více dováží, bilance ČR je pozitivní), tak i ve složení – téměř veškerá obchodní výměna mezi ČR a UK probíhá v oblasti *poradenství*.

Graf 9 Bilance ostatních podnikatelských služeb EU-UK a ČR-UK (mil. eur; 2017)

Zdroj: Eurostat, COMEXT databáze

Pozn.: Upozorňujeme na odlišná měřítka grafů – obchod celé EU je pochopitelně řádově větší.

Poplatky za využívání duševního vlastnictví

Mezi oblastí s negativní bilancí v neprospěch ČR, způsobenou zanedbatelným vývozem oproti importu, patří předně *poplatky za využívání duševního vlastnictví*, u které platí, že odchod UK z EU nemusí mít zásadní vliv, viz kapitola 3. Potenciální dopad vedoucí k poklesu deficitu mohou zaznamenat pojišťovací služby a penzijní financování nebo osobní, kulturní a rekreační služby.

Box 2 Bankovní sektor

Dle odhadů České bankovní asociace (dále ČBA) není možné nyní výši a ani směr dopadů brexitu na český bankovní či finanční sektor seriózně odhadnout. Dopad by však neměl být nijak zásadní. Statistické údaje k objemu obchodů českých bank v UK nicméně nejsou k dispozici, podle aktuálních údajů Bank of England žádná z českých bank nemá licenci pro aktivity na britském trhu.

V současnosti jsou v rámci českého bankovního/finančního sektoru aktivní pouze 2 subjekty z UK. U obou lze očekávat, že budoucí operace v ČR budou řízeny z jejich francouzských poboček. Rovněž např. velké americké a asijské investiční banky již dnes využívají k operacím v ČR kromě Londýna i jiná tradiční finanční centra v EU.

ČBA identifikovala jako hlavní riziko plynoucí z brexitu pro český bankovní sektor vznik dosud neexistujících množstevních omezení, celních či netarifních bariér daných odlišným vývojem technických norem po brexitu. Nárůst či pokles objemu exportního financování by se pak odvíjel od zbožových toků. Vzhledem k volnému pohybu kapitálu a předpokladu jeho zachování i po případném brexitu se však neočekává jeho vliv na investice do finančních instrumentů.

Jako příležitost pak ČBA teoreticky zvažuje možnost usazení evropských operací některých UK nebo globálně působících US, japonských či švýcarských bank v ČR v podobě dceřiných společností, které by se tak staly nositelkami licence na jednotném trhu EU. Konkurence ze strany ostatních evropských zemí však bude velmi vysoká.

3.4. Analýza výlučných produktů v obchodu se zbožím

Podrobná šestimístná úroveň	Paralelně k zevrubné analýze obchodu je vhodné zabývat se i jeho podrobným složením. Tento pohled na šestimístnou úroveň mezinárodní klasifikace HS (<i>harmonizovaný systém</i>) z databáze Eurostatu COMEXT umožňuje identifikaci takových produktů, které buďto exportuje nebo importuje ČR téměř výhradně s UK. Pro konkrétní firmy či odběratele nicméně může změna v obchodní politice mezi EU a UK znamenat nutnost hledat jiné obchodní partnery.
Produkty závislé na obchodu s UK	U dovozu do ČR se v mnoha případech jedná o objemově nevýznamné položky v řádech stovek či tisíců eur za rok. Příkladem takových produktů, které dovážíme výhradně z UK, jsou různé typy chlazených živočišných produktů (<i>chlazené skopové maso, tresky</i> apod.) Na straně exportů se čeští exportéři ze 100 % koncentrují na britský trh např. u <i>letadlových pneumatik</i>, určitých typů <i>plechových výrobků</i> či <i>hliníkových rud</i>. Všechny produkty obchodované s UK, které se podílí na celkovém obchodu ČR z více než 90 %, jsou uvedeny v příloze 2.
Objemově významné závislé položky	Mezi položkami se silnou obchodní vazbou na UK jsou ale i některé objemově významné. Na straně dovozů z UK v roce 2017 to byl s 90% podílem UK na celkových dovozech <i>dusičnan stříbrný</i> s objemem přes 18 mil. eur. Více než 70% významnost měly <i>mechanické lopaty a rypadla</i> s 13,6 mil. eur a <i>titanové články</i> s téměř 30 mil. eur objemu importu z UK. Objemově naprosto největší byly s 871 mil. eur dovozu z UK <i>elektronické integrované obvody jako procesory a regulátory</i>, jejichž dovoz do ČR závisel na UK z 38 %. Zhruba poloviční objem a 22% závislost na UK měly dovozy <i>částí strojů pro automatizované zpracování dat</i>.
Vývoz je na úrovni jednotlivých produktů silně závislý v oblasti motorových vozidel	Vývoz je na úrovni jednotlivých produktů silně závislý v oblasti motorových vozidel. Vývoz různých druhů vozidel dohromady čítal 1 868 mil. eur v roce 2017, přičemž vážený průměr závislosti na britském trhu odpovídal 11 %. To se však týká pouze exportu vozidel, přičemž i ostatní produkty spojené s jejich výrobou ve velké míře směřují právě do UK, ať už to jsou z těch objemově významných <i>části vznětových pístových motorů s vnitřním spalováním</i> vyváženými z 16 % do UK v objemu 112 mil. eur, ale dále i ze 14 % závislé <i>signalizační světelné přístroje pro motorová vozidla</i> v objemu 234 mil. eur nebo produkty týkající se brzd nebo sedadel. Odvětvově pak do vyšší závislosti na UK spadají i elektronické výrobky – <i>promítací přístroje</i> (závislost z 94 %), <i>části elektronických přístrojů s individuálními funkcemi</i> (31 %), různé typy přijímacích zařízení (27 %, resp. 20 %) či <i>optická média pro záznam zvuku</i> (16 %).

4. Obchodní výměna mezi EU27 a UK

Obchod UK se
zbytkem EU

Kromě popisu vzájemného obchodu mezi ČR a UK je třeba podrobně rozebrat obchod UK i s celou EU. Až na těchto dvou datových pilířích lze následně v 5. kapitole vystavět analytický přístup k hledání budoucích možných koalic k vyjednávání o vzájemných obchodních vztazích s UK.

4.1. Obchodní výměna zboží

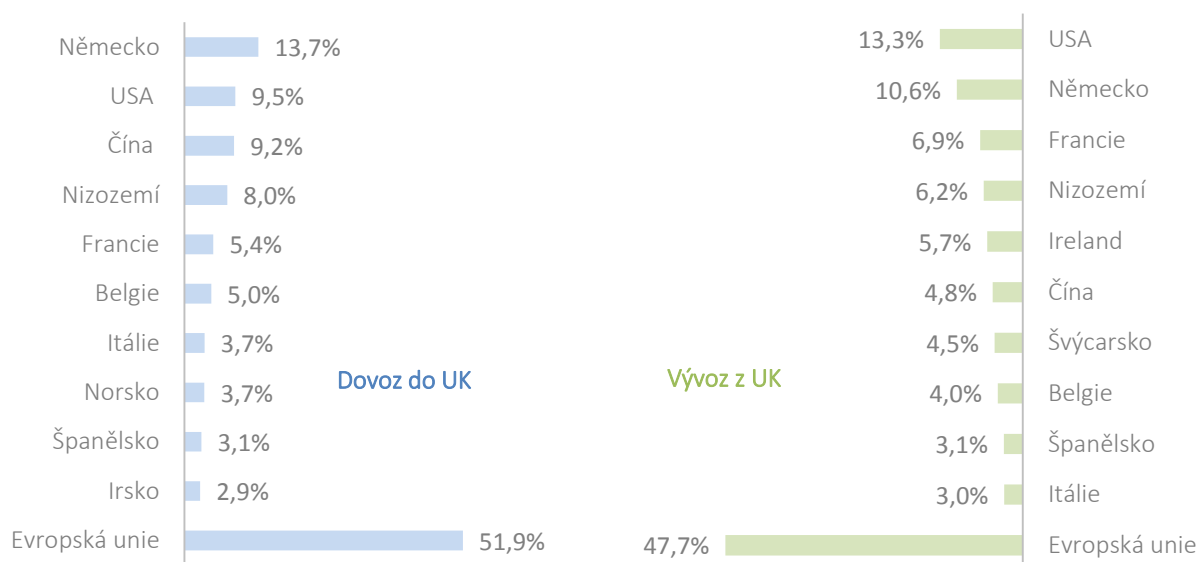
52 % britského
dovozu pochází z EU

Členské státy EU27 se podílí na celkovém dovozu zboží do UK téměř z 52 %. Většina dovozu pochází z EU, která je tak zdaleka nejvýznamnějším dovozcem zboží do UK. Významnými dovozci zboží na úrovni jednotlivých zemí jsou Německo (13,7 %), USA (9,5 %) a Čína (9,2 %).

48 % vývozu
jde do EU

Naopak EU27 se podílí téměř 48 % na vývozu zboží z UK a je tedy i z pohledu vývozu nejvýznamnějším obchodním partnerem UK. Dominance evropského trhu je společná s obchodní pozicí ČR. Podobně lze za významné vývozní partnery UK označit USA (13,3 %), Německo (10,6 %) a Francie (6,9 %).

Graf 10 Hlavní obchodní partneři UK

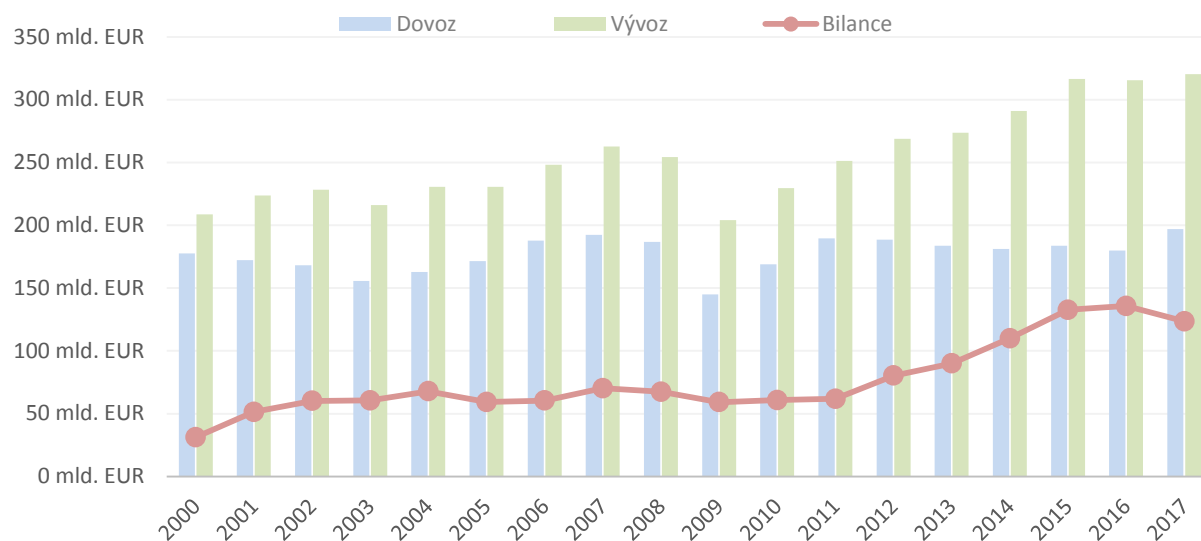

Zdroj: Eurostat

Dovoz z EU roste
rychleji než britský
vývoz do EU

Mezi roky 2000 a 2017 byl, tentokrát z pohledu EU27, trvale vyšší vývoz zboží do UK než dovoz z UK. Zejména po krizovém roce 2009 došlo k vyšší dynamice vývozu zboží z EU do UK než v případě dovozů, což je dynamika obdobná k obchodnímu vztahu ČR s UK. V roce 2017 dosahoval vývoz z EU do UK 320 mld. EUR, naopak dovoz z UK do EU 197 mld. EUR. V následujícím grafu je zřetelná výrazně vyšší dynamika obchodu na straně vývozu z EU. Od roku 2000 vzrostl nominálně vývoz z EU o polovinu, zatímco dovoz z UK pouze o desetinu.

Graf 11 Vývoj obchodu se zbožím mezi EU a UK (z pohledu EU)

Zdroj: UNCTAD

4.2. Obchod dle hlavních sekcí produkce

Zpracovatelský průmysl

Pokud se podíváme na strukturu obchodní výměny mezi EU a UK dle třídění CPA1, tak oboustranně vzájemně výměně jasně dominuje *zpracovatelský průmysl*. V případě vývozu z EU do UK druhou příčku obsadilo *zemědělství, lesnictví a rybářství*, třetí pozici pak *těžba a dobývání*. Ještě v roce 2000 to přitom byly *informační a komunikační činnosti*. Vlivem hospodářské krize 2008/2009 se totiž odehrály zásadní změny v mezinárodním obchodě, které výrazně ovlivnily i vnitro-unijní obchod.

Vliv hospodářské krize na obchod

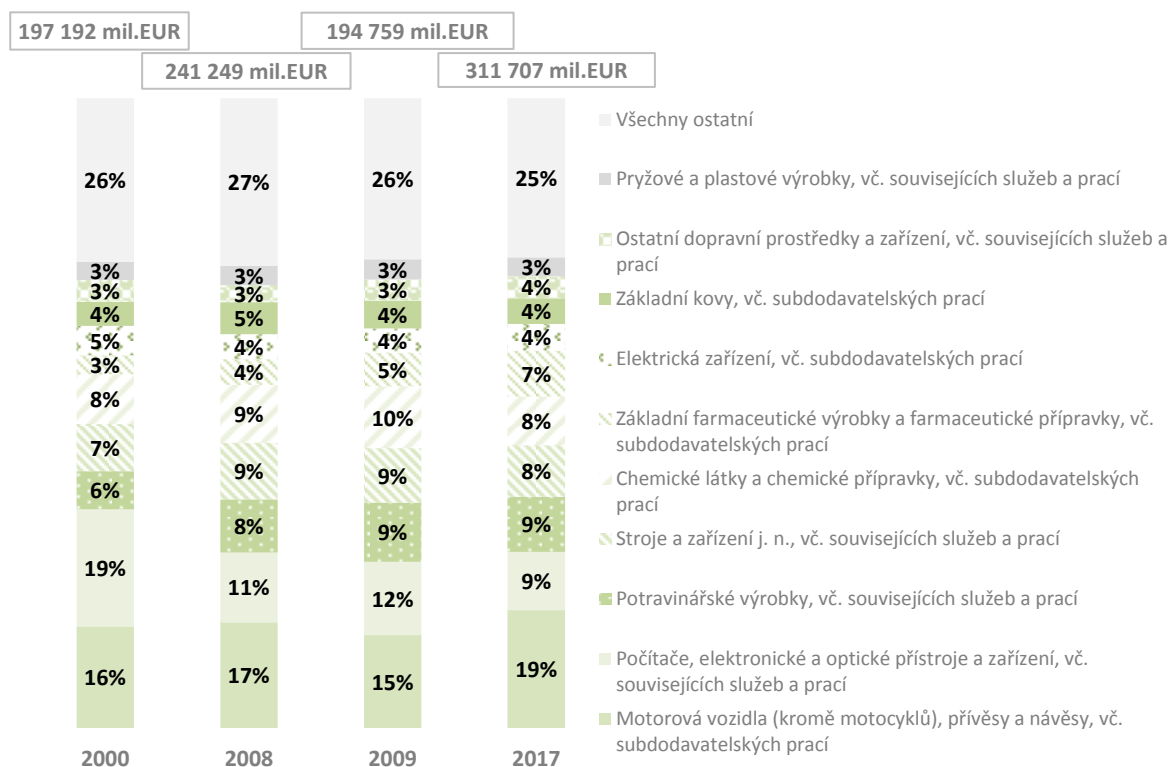
Druhou nejsilnější položkou u dovozů z UK do EU je po *zpracovatelském průmyslu* v roce 2017 *těžba a dobývání*, třetí položkou *zemědělství, lesnictví a rybářství*. I v tomto případě byla situace v roce 2000 odlišná a na třetím místě byly *informační a komunikační činnosti*. Právě v tomto sektoru vzájemná výměna v obou směrech dlouhodobě klesá, zatímco u ostatních položek spíše roste.

4.3. Obchod ve zpracovatelském průmyslu dle oddílů produkce

Dynamika vývozu zpracovatelského průmyslu

Podrobnější pohled na úrovni CPA2 čistě na *zpracovatelský průmysl* jako objemově největší sektor odkrývá dynamiku složení vývozu a dovozu. U vývozu z EU do UK v roce 2000 tvořily nejvýznamnější položku zpracovatelského průmyslu dovozy *počítačů, elektronických a optických přístrojů a zařízení, včetně souvisejících služeb a prací*. V roce 2017 tato položka v procentuálním vyjádření dovozů klesla více než o polovinu, ostatní položky v rámci zpracovatelského průmyslu zůstaly přibližně stejné nebo mírně vzrostly – např. vývoz *motorových vozidel*.

Graf 12 Vývoz z EU do UK dle oddílů zpracovatelského průmyslu (CPA2)

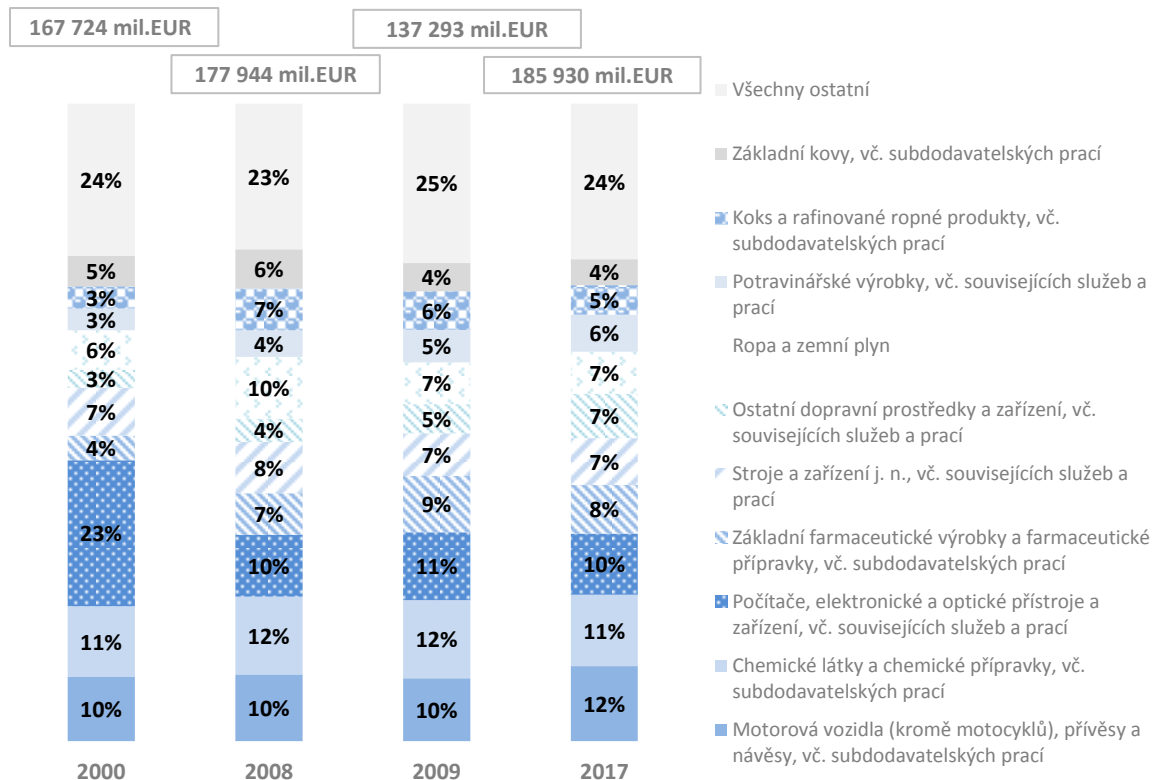

Zdroj: Eurostat, COMEXT databáze

Dynamika dovozů

Prakticky stejný vývoj jako u vývozů z EU je vysledovatelný u dovozů z UK, který kopíruje strukturální změny evropské ekonomiky. Importu z UK do EU v roce 2000 rovněž dominovaly s významnou převahou dovozy *počítačů, elektronických a optických přístrojů a zařízení, včetně souvisejících služeb a prací*. V roce 2017 tato položka v procentuálním vyjádření dovozů také klesla více než o polovinu. Ostatní položky v rámci zpracovatelského průmyslu zůstaly přibližně stejné, případně mírně vzrostly.

Graf 13 Dovoz do EU z UK dle oddílů zpracovatelského průmyslu (CPA2)

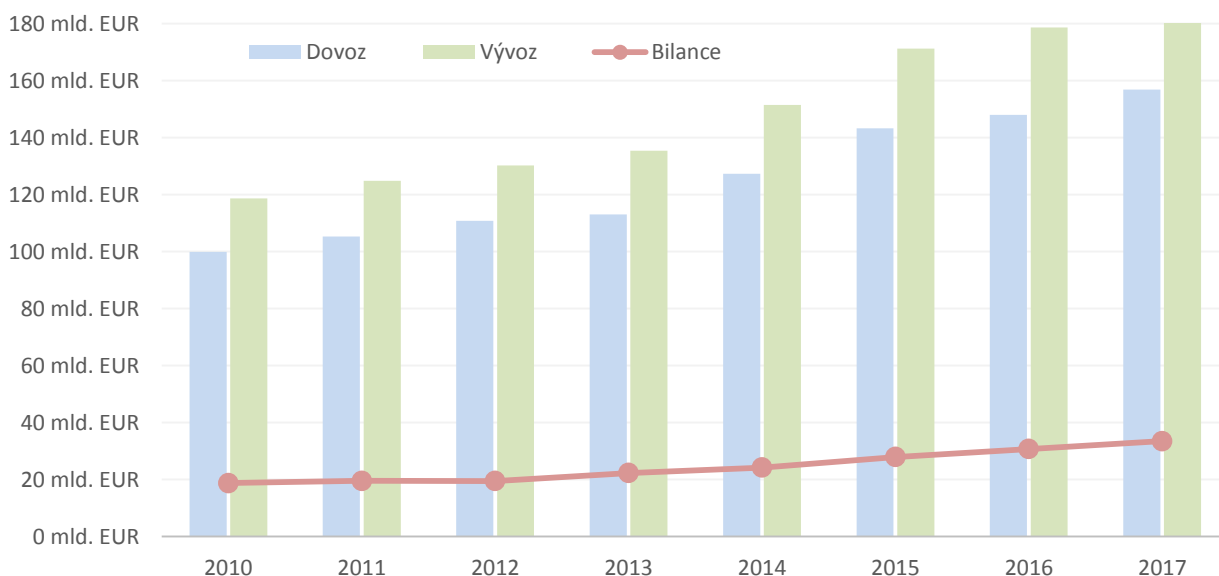
Zdroj: Eurostat, COMEXT databáze

4.4. Obchod se službami

Vývoj obchodu se službami

Věnujme zvláštní pozornost opět službám jako specifické oblasti obchodu. Následující graf znázorňuje setrvalý rovnoměrný nárůst vzájemné výměny v oblasti služeb mezi roky 2010–2017, přičemž trvale převažuje vývoz z EU do UK. V roce 2017 byl poměr 190 vůči 157 mil. eur ve prospěch vývozu z EU.

Graf 14 Vývoj obchodu se službami mezi EU a UK (z pohledu EU)

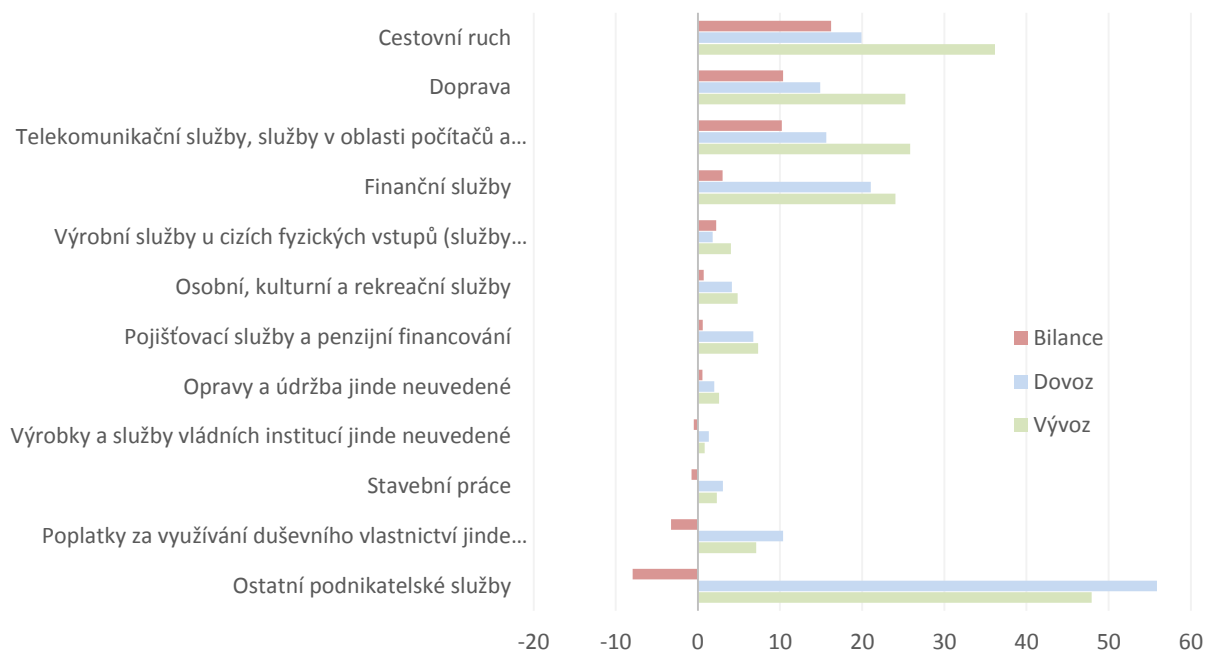

Zdroj: Eurostat, COMEXT databáze

Složení obchodu se službami

Podrobný rozbor složení obchodu se službami můžeme provést na nejnovějších datech z roku 2017. Největší položkou vzájemné výměny v oblasti služeb byla oblast *ostatních podnikatelských služeb*, na druhém místě ve velikosti obchodu a současně odvětví s nejvíce pozitivní bilancí je *cestovní ruch*, ve kterém export z EU značně převyšuje import, což je ale pochopitelný důsledek rozdílu v počtu obyvatel, potažmo turistů vyjíždějících do UK a z něho. Na třetí pozici jsou pak *telekomunikační služby, služby v oblasti počítačů a informační služby*. Výraznější pozitivní bilanci má EU ještě v oblasti *dopravy a finančních a pojišťovacích služeb*.

Graf 15 Obchod se službami mezi EU a UK v roce 2017 (mld. EUR)

Zdroj: Eurostat, COMEXT databáze

Poplatky za využívání duševního vlastnictví

U většiny sledovaných služeb převažoval vývoz z EU nad dovozem z UK. Na opačném konci bilance jsou *ostatní podnikatelské služby* a dále i významné *poplatky za využívání duševního vlastnictví*. Právě problematika patentové ochrany a s tím spojených poplatků za využívání duševního vlastnictví zaslouží v kontextu odchodu UK z EU bližší popis. Jedná se totiž o institucionálně zvláštní trh, který je v Evropě řešen v rámci národních patentových úřadů (v ČR např. Úřad průmyslového vlastnictví, v UK IPO apod.) a Evropského patentového úřadu. Evropský patentový úřad je však zřízen Evropskou patentovou úmluvou, existuje již 45 let a stojí mimo právní rámec EU. Pokud chce firma získat monopol v některém z 38 členských států Úmluvy, tak musí provést tzv. validaci v členské zemi.

Evropský patent s jednotným účinkem zatím nevznikl

Z tohoto pohledu by tak vystoupení UK z EU nemělo mít žádný vliv na tento proces, neboť evropský patent s jednotným účinkem zatím nevznikl. Pro členské státy EU existuje možnost registrovat pouze ochranné známky a průmyslové vzory s účinností na celém území EU u úřadu EUIPO, který vybírá správné poplatky za registraci těchto práv.

5. Analýza podobnosti struktury obchodu

Odlišnosti obchodu s UK mezi jednotlivými evropskými zeměmi

Cílem této kapitoly je na základě výše uvedených dat hlouběji analyzovat podobnosti a odlišnosti obchodu s UK mezi jednotlivými evropskými zeměmi. V zájmu pokračujícího vytváření fungujícího jednotného evropského trhu není pochyb o nutnosti postupovat v rámci EU27 jednotně. Taková jednota v nastavení budoucích podmínek obchodního vztahu mezi EU a UK však musí vzniknout na základě vyjednávání, před kterým je žádoucí podrobná analýza vzájemného obchodu. Zájem ČR je na základě analýz vyjednat takový konsenzus, který zachová funkčnost jednotného evropského trhu a co nejméně ohrozí současné obchodní vazby s UK.

Cílem je nalézt potenciální partnery

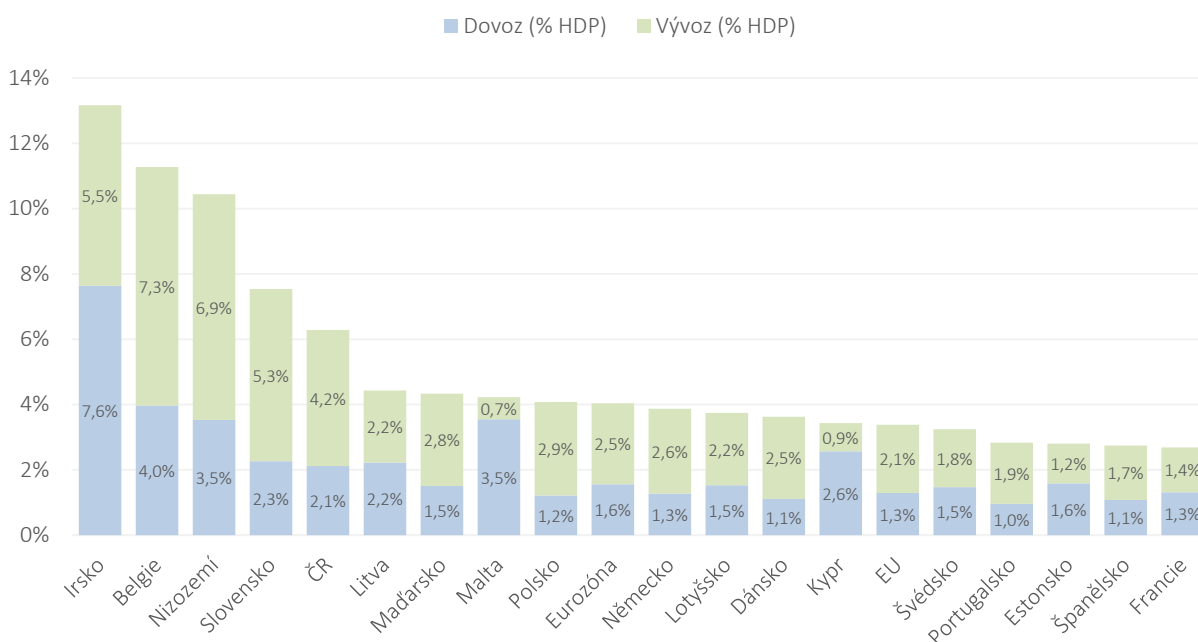
V této kapitole se tedy pomocí různých analytických přístupů pokoušíme nalézt takové partnery mezi členskými státy EU, kteří sdílí podobnou strukturu obchodu vůči UK s tou českou. Základní východisko spočívá v předpokladu, že čím podobnější strukturu obchodu budou mít dvě země, tím větší bude prostor pro vytvoření koalice a společného postupu na úrovni EU.

5.1. Srovnání významu UK v obchodě členských zemí

Tři skupiny největších partnerů UK

Jednotlivé členské země EU se výrazně liší objemem, a tedy důležitostí obchodu s UK. Největší partnery lze rozdělit do tří skupin. Předně to jsou v souladu s gravitační teorií obchodu geografičtí sousedé s Irskem na prvním místě, následovaným Belgií a Nizozemím. Následují země silně závislé na mezinárodním obchodu, mezi které lze zařadit Slovensko, ČR i Maďarsko. Nad unijním průměrem stojí také země s určitými historickými vazbami (kromě jmenovaného Irska např. Malta či Kypr).

Graf 16 Obchodní závislost na UK

Zdroj: Eurostat, vlastní výpočet

Pozn.: Rumunsko, Slovinsko, Bulharsko, Itálie, Finsko, Rakousko, Lucembursko, Řecko a Chorvatsko v tomto pořadí nejsou v grafu zahrnuty, jejich obchod s UK nepřevyšoval 2,5 % celkového vývozu.

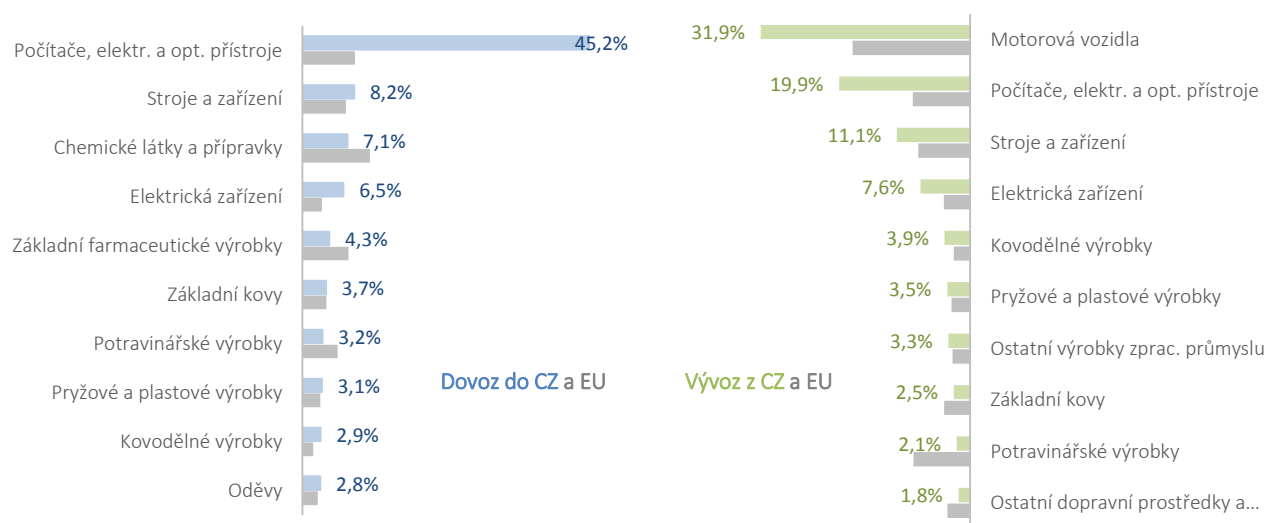
Výhody mezinárodní dělby práce

Díky mezinárodnímu obchodu se mohou jednotlivé země specializovat. Necháme-li stranou jinak důležité redistribuční efekty ať už v rámci jednotlivých zemí, tak i mezi zeměmi, mezinárodní obchod jako celek přispívá k rostoucí prosperitě v EU. Větší ekonomická závislost na dovozu a koncentrace vývozu však nutně vede k rozdílu v hlavních odvětvových prioritách členských států.

Česká prioritizace se liší od evropské

Následující graf zobrazuje deset nejvýznamnějších dovážených a vyvážených komodit mezi ČR a UK. Jedná se tedy o důležité kategorie pro český obchod, které mohou být zasaženy. Je třeba si povšimnout, že u většiny zboží, a to především těch zcela nejvýznamnějších, česká prioritizace daleko převyšuje důležitost těchto kategorií pro EU27 jako celek, což implikuje nutnost v budoucím vyjednávání o to více zdůrazňovat přínosy volného obchodu jako takové. Podrobný seznam nejdůležitějších oddílů dle jednotlivých zemí lze nalézt v příloze 3.

Graf 17 Porovnání nejvýznamnějších českých obchodních oddílů s UK a jejich významnosti pro EU (CPA2)

Zdroj: Eurostat, COMEXT databáze

Tři hlavní oddíly zaujímají 63 % vývozu do UK

Na příkladu třech nejvýznamnějších oddílů vývozu ČR do UK lze ukázat zásadně odlišné struktury obchodu napříč členskými zeměmi. Zatímco tato trojice zaujímá 63 % celkového českého vývozu do UK, pouze u Slovenska jejich suma přesáhne 50 %, ale pro celou řadu zemí se jedná o marginální oddíly.

Tabulka 2 Podíl 3 nejvýznamnějších oddílů vývozu z ČR do UK (% na celkovém vývozu země do UK)

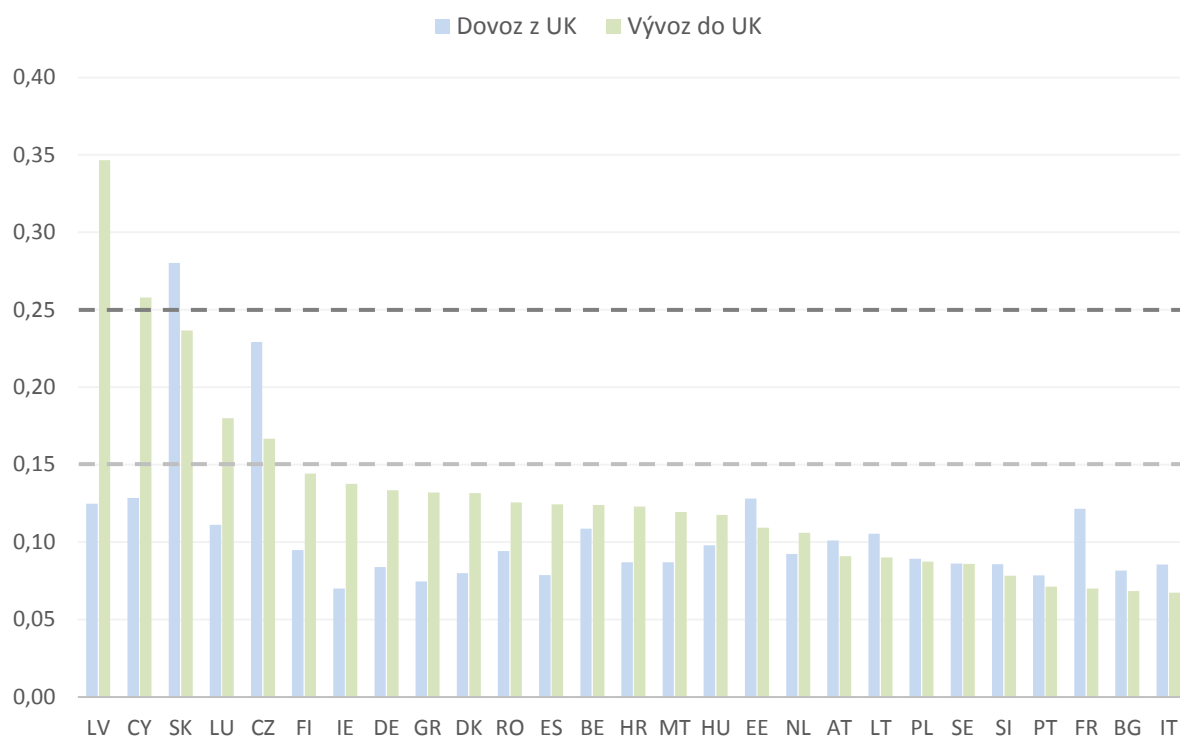
	CZ	SK	HU	DE	RO	AT	BE	PL	ES	NL	PT	DK	IT	SI
Motorová vozidla	32	39	19	31	27	19	28	15	29	5	17	1	11	12
Počítače	20	16	21	8	6	6	3	15	2	24	10	4	3	6
Stroje a zařízení	11	4	10	11	9	16	4	6	3	6	5	26	14	9
	FR	SE	EE	LU	MT	HR	BG	FI	CY	IE	LV	LT	GR	
Motorová vozidla	13	14	6	6	9	5	7	2	4	1	3	1	0	
Počítače	6	3	10	3	3	2	4	3	4	5	3	3	2	
Stroje a zařízení	7	7	3	10	4	8	4	9	2	3	1	3	2	

Zdroj: Eurostat, vlastní výpočet

5.2. The Herfindahl Index – koncentrace obchodu

Koncentrace jako důležitá charakteristika obchodu	Rozdílnost obchodu se v prvé řadě netýká samotné potřeby pro ekonomiku či složení, ale důležitou vstupní charakteristikou je jeho koncentrace. V dalších částech analýzy porovnáváme např. pořadí odvětví a jejich překryv mezi členskými státy. Je však rozdíl, pokud velká ekonomika typu Itálie exportuje do UK zboží napříč sektory, a když je český export závislý téměř ze třetiny na motorových vozidlech.
Pomocí tzv. Herfindahlova indexu se zkoumá tržní podíl	Právě z důvodu zohlednění této otázky v následné analýze je přistoupeno nejprve k prozkoumání míry koncentrace obchodu, a to pomocí tzv. Herfindahlova indexu (dále HI), běžně využívaného k určení konkurence na trhu. HI je definovaný jako součet čtverců tržních podílů jednotlivých firem, v našem případě podílů jednotlivých odvětví na exportu. Výsledný index se pohybuje mezi $1/N$ a 1, kde N je počet odvětví.
Vysoká a nízká koncentrace	Vysoké výsledné hodnoty nad 0,25 indikují vysokou koncentraci obchodu do malého množství odvětví, hodnoty mezi 0,15 a 0,25 odrážejí mírnou koncentraci a menší hodnoty indexu znamenají nízkou koncentraci a tedy vysokou diverzifikaci obchodu. Tento princip aplikujeme na výpočet míry koncentrace jak dovozu z UK, tak vývozu do UK pro všechny země EU27.
Koncentrovaný vývoz na Kypru a v Lotyšsku, dovoz na Slovensku	Výsledky ukazují, že vývoz do UK byl v roce 2017 vysoce koncentrovaný v několika průmyslových odvětvích v případě Kypru (<i>potravinářské výrobky, vč. souvisejících služeb a prací</i> : 45 % podíl celého vývozu do UK) a Lotyšska (<i>dřevo a dřevěné a korkové výrobky, kromě nábytku; proutěné a slaměné výrobky, vč. souvisejících služeb a prací</i> : 58 % podíl celého vývozu do UK) a dovozy z UK pouze v případě Slovenska (<i>ropa a zemní plyn</i> : 51 % podíl celého dovozu z UK).
ČR vykazuje středně vysoké až vysoké hodnoty koncentrace	Lze očekávat, že tyto země budou mít své hlavní priority zúžené v několika odvětvích při obchodních jednáních na úrovni EU. Spolu se Slovenskem vykazuje ČR středně vysoké až vysoké hodnoty koncentrace jak pro dovozy, tak pro vývozy, což znamená, že tyto dvě země mohou mít poměrně silné preference v obou směrech obchodních toků. Všechny ostatní země EU (s výjimkou Lucemburska, pokud jde o vývoz) vykazují nízké hodnoty HI, což naznačuje, že se mohou zabývat celkovou hodnotou obchodovaných výrobků bez zvláštního zájmu o určité odvětví.

Graf 18 Herfindahlův index koncentrace obchodu do odvětví členských zemí EU vůči UK (CPA 2; 2017)

Zdroj: Eurostat, COMEXT databáze; vlastní výpočet

Menší ekonomiky
mají koncentrovanější
obchod

Menší evropské ekonomiky mají obchod výrazně koncentrovanější než ekonomiky s velkým národním trhem a větší zásobou výrobních faktorů. Až na ČR a Slovensko také platí, že daleko koncentrovanější je vývoz dané země, který je v důsledku ohroženější v případě vnějšího šoku, jakým může být tvrdý brexit.

Zvláštní případ
Slovenska

Zvláštní zřetel lze věnovat případu Slovenska ve srovnání s ČR. V roce 2017 představovaly tři nejvýznamnější vývozní oddíly do UK 63% všech vývozu ČR a 78% v případě Slovenska. Prvními třemi českými exportními oddíly do UK v roce 2017 byly CPA29 (*motorová vozidla, přívěsy a návěsy*, 32%), CPA26 (*počítače, elektronické a optické přístroje a zařízení*, 20%) a CPA28 (*stroje a zařízení j.n.*, 11%). V případě Slovenska se jednalo o oddíly CPA29 (*motorová vozidla, přívěsy a návěsy*, 39%), CPA06 (*ropa a zemní plyn*, 23%) a CPA26 (*počítače, elektronické a optické přístroje a zařízení*, 16%).

Český a slovenský
dovoz

Z hlediska dovozu z UK, byly v roce 2017 nejvýznamnějšími oddíly CPA26 (*počítače, elektronické a optické přístroje a zařízení*, 45%), CPA28 (*stroje a zařízení j.n.*, 8%) a CPA20 (*chemické látky a chemické přípravky*, 7%) v případě ČR a CPA06 (*ropa a zemní plyn*, 51%), CPA26 (*počítače, elektronické a optické přístroje a zařízení*, 8%) a CPA29 (*motorová vozidla, přívěsy a návěsy*, 6%) v případě Slovenska. Celkový dovoz těchto třech oddílů představoval 61% všech dovozů z UK pro ČR a 65% všech dovozů z UK pro Slovensko.

Ropa a zemní plyn

Celkově se zdá, že ČR a Slovensko jsou podobnější z hlediska jejich vývozu do UK, než je tomu v případě jejich dovozu z UK. Jak z hlediska průmyslové specializace, tak z hlediska podílů oddílů, se tyto země více vyrovnaly v případě vývozu do UK. Zásadním rozdílem je velká role, kterou hraje obchod s ropou a zemním plynem

jak pro dovoz, tak pro vývoz Slovenska do UK. V obchodních vztazích mezi ČR a UK představuje podíl tohoto oddílu v obou směrech méně než 1 %. Tento aspekt výrazně ovlivní celkovou podobnost obchodu ČR a Slovenska v následujících analytických přístupech.

5.3. Koeficient pořadové korelace

Tzv. rank correlation

Podobnosti struktury obchodu ve vztahu k UK mezi jednotlivými členskými státy EU27 lze také prozkoumat pomocí koeficientu pořadové korelace (*rank correlation*), tedy vzájemné korelace pořadí významnosti oddílů obchodu k výsledkům ekonomické činnosti. Podobně jako Pearsonův (lineární) korelační koeficient je koeficient pořadové korelace mírou stupně sdružování mezi dvěma proměnnými, přičemž je bráno v úvahu jejich pořadí a nikoli hodnota. Vysoký (a pozitivní) koeficient pořadové korelace odráží tendenci dvou proměnných zaznamenat vysoké a nízké hodnoty ve stejných položkách.

Vysoký a pozitivní korelační koeficient svědčí o podobném profilu

Při exportu do UK by vysoký a pozitivní korelační koeficient mezi dvěma zeměmi EU znamenal podobný profil průmyslu jak na velkém, tak i na malém rozsahu vývozních podílů. Jinými slovy, klasifikací ekonomických oddílů od největších až po nejmenší vývozce by obdobné průmyslové odvětví mělo tendenci se nacházet na podobných pozicích v žebříčku obou zemí.

Vysoké hodnoty korelačních koeficientů, nejvyšší u exportu Rakouska

Následující graf zobrazuje hodnoty korelačních koeficientů mezi ČR a všemi ostatními členskými státy v roce 2017, a to v souvislosti s obchodem s UK. Tyto hodnoty mají tendenci být poměrně vysoké a ve většině případů překračují hodnotu 0,8 pro vývoz i dovoz. Rakousko je z tohoto hlediska nejvíce podobné ČR, jelikož korelační koeficienty vývozu i dovozu dosahují hodnoty vyšší než 0,9. Tento závěr implikuje, že ČR by měla mít velmi blízké prioritní odvětví a stejně tak by měla klást menší důraz na stejné oddíly. Vysoké hodnoty (nad hodnotou 0,9) týkající se alespoň jednoho směru obchodních toků s UK se objevují i v Maďarsku, Polsku, Německu, Slovinsku nebo Rumunsku.

Na opačném konci Švédsko

Na opačném konci žebříčku se nachází země s hodnotami korelace v průměru kolem 0,7. Nejnižšího koeficientu dosahuje strana exportu mezi ČR a Švédskem (0,61), přičemž ani na straně importu si český a švédský import z UK nejsou blízké. Na straně importu nicméně nejnižší korelace dosahuje ČR s Belgií (0,76). Zřejmě není překvapením, že nám jsou neblíže některé sousední země (Rakousko, Německo a Polsko) a několik dalších zemí střední a východní Evropy (Maďarsko, Rumunsko a Slovinsko).

Tabulka 3 Koefficient pořadové korelace členských zemí v rámci obchodu s UK (CPA 2; 2017)

	Export do UK	Import z UK
AT	0,914	0,915
HU	0,922	0,897
PL	0,885	0,922
DE	0,928	0,864
SI	0,872	0,915
RO	0,875	0,911
FR	0,882	0,867
IT	0,857	0,889
PT	0,881	0,862
HR	0,853	0,878
BG	0,804	0,909
DK	0,802	0,906
LU	0,837	0,822
NL	0,823	0,832
MT	0,830	0,817
IE	0,782	0,858
FI	0,732	0,898
SK	0,779	0,838
LT	0,741	0,872
CY	0,765	0,845
ES	0,781	0,790
LV	0,721	0,833
EE	0,700	0,853
GR	0,680	0,862
BE	0,744	0,762
SE	0,609	0,842

Zdroj: Eurostat, COMEXT databáze; vlastní výpočet

5.4. Podobnost dle nejvýznamnějších oddílů

Metrika pro číselnou
analýzu

V této části je podobnost obchodu ČR a jednotlivých členských zemí prozkoumána postupně podle jejich 10, 5 a 3 nejvýznamnějších oddílů. Analýza koncentrace totiž naznačila zvýšenou důležitost největších oddílů, na které je třeba zaměřit speciální pozornost. Použitá metrika se podobá euklidovské vzdálenosti a vychází z následujícího vzorce:

$$d(CZ, MS_k) = \sqrt{\sum_{i=1}^n w_i (Ind_{CZ}^i - Ind_{MS_k}^i)^2}, \quad n=10, 5 \text{ or } 3, \quad k=1, 26$$

kde MS_k jsou jednotlivé země EU26, Ind_{CZ} a Ind_{MS_k} jsou kódy CPA zařazené do vyvážejících/dovážejících oddílů (např. $Ind=29$ odpovídá *motorovým vozidlům*) a w jsou váhy snižující se ve vzorci podle významu. Tyto váhy byly vypočteny jako průměr procentuální významnosti vývozu/dovozu na úrovni daného pořadí.

Převod oddílů na čísla umožňuje numerickou analýzu a odhaluje vztahy obchodu mezi zeměmi z jiného úhlu pohledu.

Čím nižší vzdálenost
oddílů, tím větší
podobnost

Implicitní předpoklad spočívá v tom, že čím bližší jsou kódy strategických průmyslových oddílů, čili čím menší je hodnota vzdálenosti d , tím větší je podobnost obchodu mezi zvažovanými zeměmi a tím vzniká větší prostor pro strategickou spolupráci mezi těmito zeměmi.

Výběr pro 10, 5 a 3
nejvýznamnější oddíly

Tyto vzdálenosti byly vypočítány mezi ČR a všemi ostatními zeměmi EU26 jak pro dovozy, tak pro vývozy, počínaje deseti nejobjemnějšími oddíly v každé zemi (TOP 10). Vzhledem k časté vysoké koncentraci obchodu do menšího počtu významných odvětví byl výběr dále omezen i na 5 a na 3 odvětví. Země EU26 byly posléze seřazeny podle „vzdálenosti“ od ČR (tj. odlišnosti kódů oddílů strategických odvětví) od nejmenší po největší. Výsledky jsou zobrazeny v následující tabulce. Zvýrazněné barevné položky v těchto tabulkách rozlišují země, které patří k nejvyšší třetině konečné klasifikace pro všechna tři nastavení (TOP 10, 5 a 3).

Tabulka 4 Analýza podobnosti obchodu dle nejvýznamnějších 10, 5 a 3 odvětví (CPA2; 2017)

Dovoz z UK							Vývoz do UK						
Pořadí	TOP 10	d	TOP 5	d	TOP 3	d	Pořadí	TOP 10	d	TOP 5	d	TOP 3	d
1	SI	5,25	FI	1,62	HU	0,35	1	AT	5,42	AT	1,03	AT	0,84
2	FI	5,57	HU	2,67	FI	1,37	2	DE	5,54	SI	2,18	DE	1,00
3	EE	5,59	AT	3,02	PT	1,57	3	RO	5,64	DE	2,38	SI	1,54
4	HU	5,70	EE	3,15	SI	2,01	4	HR	5,81	HR	2,96	HU	1,93
5	PT	5,74	PT	3,27	AT	2,38	5	BE	6,10	HU	4,11	HR	2,79
6	IT	5,85	SI	3,50	DK	2,62	6	SI	6,14	LU	4,15	LU	2,95
7	LT	6,17	PL	4,08	EE	3,14	7	HU	6,39	PT	4,51	BE	3,22
8	DK	6,21	DE	4,29	BE	3,15	8	PT	6,43	RO	4,67	PT	4,46
9	AT	6,29	DK	4,52	ES	3,15	9	LU	6,78	BE	5,68	RO	4,66
10	PL	6,63	IT	4,60	DE	3,37	10	SE	7,37	DK	6,38	IT	5,87
11	DE	6,76	FR	4,66	IT	3,83	11	PL	7,71	PL	6,44	SE	6,23
12	LV	7,35	LU	4,71	LU	3,88	12	IT	7,74	NL	6,68	NL	6,23
13	FR	7,77	BG	4,86	PL	4,07	13	FI	8,05	IT	6,94	DK	6,24
14	RO	7,96	LT	5,25	FR	4,45	14	FR	8,29	SE	6,96	PL	6,40
15	HR	8,28	GR	5,54	BG	4,65	15	DK	8,83	FR	7,40	FR	7,39
16	BE	8,62	RO	5,97	GR	4,65	16	SK	9,43	FI	7,64	LT	7,55
17	IE	8,64	HR	6,13	LT	4,98	17	EE	9,55	SK	7,85	FI	7,63
18	SE	8,70	LV	7,15	HR	5,34	18	LT	9,71	LT	8,55	SK	7,80
19	BG	8,86	ES	7,30	RO	5,96	19	BG	10,17	BG	8,69	BG	7,86
20	GR	8,88	BE	7,42	CY	6,78	20	NL	10,36	EE	8,97	EE	8,04
21	MT	8,92	IE	7,82	LV	6,87	21	IE	11,39	IE	10,09	ES	9,73
22	ES	9,74	MT	7,96	MT	7,68	22	GR	11,88	GR	10,19	IE	10,06
23	CY	9,99	SE	8,30	IE	7,82	23	ES	12,03	ES	10,80	GR	10,14
24	SK	10,51	CY	8,72	SE	8,29	24	LV	12,15	LV	11,39	LV	10,80
25	NL	10,96	SK	9,64	SK	9,59	25	CY	13,41	CY	12,96	CY	12,93
26	LU	14,65	NL	9,76	NL	9,64	26	MT	14,81	MT	14,75	MT	14,72

Zdroj: Eurostat, COMEXT databáze; vlastní výpočet

Jako nejbližší
potenciální partner
vychází Rakousko

Shrnou-li se výše uvedená zjištění o blízkosti významných oddílů, pak jako nejbližší potenciální partner vychází opět Rakousko. V nejpodobnější třetině u vývozu i dovozu figurují rovněž Maďarsko, Portugalsko a Slovinsko. Opět je třeba upozornit na Slovensko, jehož výsledek je silně ovlivněný odlehlou hodnotou *ropy a zemního plynu*.

5.5. Shrnutí analytických závěrů

Východisko pro
hledání partnerů

Základním východiskem pro hledání strategických partnerů ČR v obchodní výměně s UK je její odlišnost od obchodu celé EU. Nejvýznamnější odvětví výměny mezi ČR a UK jsou pro ČR násobně důležitější než pro celou EU, takže ČR musí být aktivní při tvorbě společných priorit EU27.

Česko-britský obchod
je velmi
koncentrovaný

Vyjednávací aktivita v zájmu obhajoby českých ekonomických priorit je zásadní, jelikož česko-britský obchod se koncentruje mezi malý počet největších odvětví. Vývoz z ČR do UK byl v roce 2017 z 63 % koncentrovaný ve třech největších odvětvích (*motorová vozidla, počítače a stroje*). Na straně dovozů dokonce nejvýznamnější oddíl *počítače, elektronické a optické přístroje a zařízení* představoval celých 45 % všech dovozů z UK.

Přirozeným
partnerem je
Slovensko

Přirozeným partnerem nejen v obchodní oblasti je Slovensko, které se však v analýzách nenachází mezi nejbližšími potenciálními vyjednávacími partnery. Hlavním důvodem jsou metodologická omezení výpočtů, které jsou citlivé na odlehlé hodnoty. I přes jinak blízkou strukturu obchodu Slovenska je zřetelná velkou rolí oddílu *ropa a zemní plyn* představujícího 23 % slovenského vývozu do UK a dokonce 51 % všech dovozů z UK. Pro ČR se totiž tento oddíl nachází až na nižších příčkách pořadí významnosti.

Tabulka 5 Shrnutí analýzy struktury obchodu s UK

Partneři pro CZ v dovozech		Partneři pro CZ ve vývozech		Partneři pro CZ celkem	
dle pořadové korelace	dle analýzy podobnosti	dle pořadové korelace	dle analýzy podobnosti	dle pořadové korelace	dle analýzy podobnosti
Německo	Rakousko	Polsko	Finsko	Rakousko	Rakousko
Rakousko	Německo	Rakousko	Maďarsko	Maďarsko	Slovinsko
Maďarsko	Slovinsko	Slovinsko	Slovinsko	Polsko	Maďarsko
Polsko	Chorvatsko	Rumunsko	Portugalsko	Německo	Portugalsko
Francie	Maďarsko	Bulharsko	Estonsko	Slovinsko	Německo

Partner dle pořadové
korelace: Rakousko,
následované
Maďarskem a
Polskem

Pomocí koeficientu pořadové korelace vychází jako náš nejbližší partner pro obchod obecně Rakousko, následované Maďarskem a Polskem. Pokud se zabýváme zvláště exportem, pak je to v pořadí Polsko, Rakousko a Slovinsko, ale mezi velmi blízké lze zařadit i Rumunsko, Bulharsko a Dánsko. Na straně importu jsou nám nejbližší Německo, Maďarsko a Rakousko.

Partner podle analýzy podobnosti: Rakousko, Slovinsko a Maďarsko	Analýza podobnosti identifikovala partnerský potenciál v obchodě u Rakouska, Slovinska a Maďarska. Nejvýznamnější vývozní odvětví máme podobné s Finskem, Maďarskem, Slovinskem, Portugalskem či Estonskem. V problematice importu nám jsou zase nejbliž Rakousko, Německo, Slovinsko, Chorvatsko a Maďarsko.
Rakousko, Maďarsko, Slovinsko, Německo, Polsko, popř. Dánsko a Portugalsko	Závěrečným shrnutím analytických zjištění je potvrzení intuitivní hypotézy o potenciálních partnerech v oblasti obchodu s UK. Mezi ty hlavní totiž patří naše sousední země a další země regionu s podobnou strukturou ekonomiky či podobnou hospodářskou minulostí. Největší obchodní překryv tak má ČR s Rakouskem, Maďarskem, Slovinskem, dále pak Německem a Polskem. Z geograficky vzdálenějších zemí s podobným obchodem je to pak Dánsko a Portugalsko.

Zdroje

Annicchiarico, B., Di Dio, F. a Felici, F. (2011a): The Macroeconomics of Europe 2020 Reform Strategy and the Potential Effects on the Italian economy. *EcoMod2011 2866*, EcoMod.

Bank of England (2018). EU withdrawal scenarios and monetary and financial stability, November 2018.

Baker, J., Carreras, O., Ebell, M., Hurst, I., Kirby, S., Meaning, J. , Piggott, R. a J. Warren (2016). The short-term economic impact of leaving the EU, National Institute for Economic and Social Review (NIESR), No. 236.

Deloitte (2016). Ve stínu hrozby Brexit - Ekonomické relace ČR a Velké Británie, Finanční poradenství Deloitte, Červen 2016.

Dhingra, S., Ottaviano, G., Sampson, T. a J. Van Reenen (2016). The consequences of Brexit for UK trade and living standards, Centre for Economic Performance - London School of Economics and Political Science (CEP-LSE).

Dhingra, S., Huang, H., Ottaviano, G., Pessoa, J. P., Sampson, T., a J. Van Reenen (2017). The Costs and Benefits of Leaving the EU: Trade Effects, CEP Discussion Paper No. 1478, Centre for Economic Performance - London School of Economics and Political Science (CEP-LSE), April 2017.

Di Salvo, M., Gros D., a J. Pelkmans (2017). An Assessment of the Economic Impact of Brexit on the EU27, Study for the IMCO Committee, March 2017.

Ebeke, C., Lin, L., Qu, H., Chen, J. a J. Siminitz (2018). Long-term impact of Brexit on the EU, IMF Selected Issues Paper, International Monetary Fund (IMF), Washington, July 2018.

Ebell, M. a J. Warren (2016). The long-term economic impact of leaving the EU. National Institute for Economic and Social Review (NIESR), No. 236.

Felbermayry, G., Gröschl, J., a M. Steininger (2018). Brexit through the Lens of New Quantitative Trade Theory, Center for Economic Studies and the ifo Institute (CESifo), Munich, March 2018.

Hantzsche, A., Kara, A. a G. Young (2018). The economic effects of the Government's proposed Brexit deal, National Institute for Economic and Social Review (NIESR), November 2018.

HM Government (2018). EU Exit: Long-term economic analysis. November 2018, Cm 9742.

HM Treasury (2016). HM Treasury analysis: the long-term economic impact of EU membership and the alternatives. April 2016, Cm 9250.

HM Treasury (2016). HM Treasury analysis: the immediate economic impact of leaving the EU. May 2016, Cm 9292.

ING (2018). Brexit and Central Europe: Who and what is at risk?, Economic & Financial Analysis, November 2018.

Navrátil, D., Hrtúsová, T., Novák, R., a J. Polanský (2018). Scénáře Brexitu: rizika a příležitosti pro ekonomiku ČR, Česká Spořitelna, November 2018.

OECD (2016). The economic consequences of Brexit: A taxing decision, Office for Budget Responsibility.

PwC (2016). Leaving the EU: Implications for the UK economy, PricewaterhouseCoopers (PwC) report commissioned by The Confederation of British Industry (CBI).

Springford, J. (2018). The cost of Brexit to June 2018, Centre for European Reform, September 2018.

Seznam grafů

Graf 1 Obchodní závislost na Spojeném království (2017)	2
Graf 2 Velikost cel dle WTO v oddílech české ekonomiky	12
Graf 3 Hlavní obchodní partneři České republiky	13
Graf 4 Vývoj obchodu se zbožím mezi ČR a UK	14
Graf 5 Vývoz z ČR do UK dle oddílů zpracovatelského průmyslu (CPA2)	15
Graf 6 Dovoz z ČR do UK dle oddílů zpracovatelského průmyslu (CPA2)	16
Graf 7 Vývoj obchodu se službami mezi ČR a UK	17
Graf 8 Obchod se službami mezi ČR a UK v roce 2017 (mil. EUR)	17
Graf 9 Balance ostatních podnikatelských služeb EU-UK a ČR-UK (mil. eur; 2017)	18
Graf 10 Hlavní obchodní partneři UK	20
Graf 11 Vývoj obchodu se zbožím mezi EU a UK (z pohledu EU)	21
Graf 12 Vývoz z EU do UK dle oddílů zpracovatelského průmyslu (CPA2)	22
Graf 13 Dovoz do EU z UK dle oddílů zpracovatelského průmyslu (CPA2)	23
Graf 14 Vývoj obchodu se službami mezi EU a UK (z pohledu EU)	23
Graf 15 Obchod se službami mezi EU a UK v roce 2017 (mld. EUR)	24
Graf 16 Obchodní závislost na UK	25
Graf 17 Porovnání nejvýznamnějších českých obchodních oddílů s UK a jejich významnosti pro EU (CPA2)	26
Graf 18 Herfindahlův index koncentrace obchodu do odvětví členských zemí EU vůči UK (CPA 2; 2017)	28
Graf 19 Dovoz do ČR z UK dle Eurostatu a ČSÚ (mil. eur)	38
Graf 20 Nesoulad mezi daty obchodu se zbožím perspektivou „mirror data“	39
Graf 21 Nesoulad mezi daty obchodu se službami perspektivou „mirror data“	40

Seznam tabulek

Tabulka 1 Shrnutí analýzy struktury obchodu se Spojeným královstvím	4
Tabulka 2 Podíl 3 nejvýznamnějších oddílů vývozu z ČR do UK (% na celkovém vývozu země do UK) ...	26
Tabulka 3 Koeficient pořadové korelace členských zemí v rámci obchodu s UK (CPA 2; 2017)	30
Tabulka 4 Analýza podobnosti obchodu dle nejvýznamnějších 10, 5 a 3 odvětví (CPA2; 2017)	31
Tabulka 5 Shrnutí analýzy struktury obchodu s UK	32

Seznam zkratek

CEP-LSE – Centre for Economic Performance - London School of Economics
CESifo – Center for Economic Studies a ifo Institute
COMEXT – Statistická databáze obchodu se zbožím v rámci Eurostatu
CPA – Statistická klasifikace produktů podle činností
ČBA – Česká bankovní asociace
ČNB – Česká národní banka
ČR – Česká republika
ČSÚ – Český statistický úřad
DCFTA – Hluboká a komplexní zóna volného obchodu (*Deep and Comprehensive Free Trade Area*)
EU – Evropská unie
EU27 – Členské země Evropské unie bez Spojeného království
EUIPO – Úřad Evropské unie pro duševní vlastnictví
HDP – Hrubý domácí produkt
HI – Herfindahlův index
HS – Harmonizovaný systém
IMCO – Výbor Evropského parlamentu pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů
IPO – Úřad pro duševní vlastnictví, UK
ISIC – Mezinárodní standard průmyslové klasifikace všech hospodářských činností OSN
MFN – Doložka nejvyšších výhod
MMF – Mezinárodní měnový fond
NACE – Statistická klasifikace ekonomických činností
NIESR – Národní institut pro ekonomický a sociální výzkum
OECD – Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
PwC - PricewaterhouseCoopers
SEU - Smlouva o Evropské unii
SITC - Standardní mezinárodní klasifikace zboží
UK - Spojené království
UNCTAD - Konference Organizace spojených národů o obchodu a rozvoji
UNECE - Evropská hospodářská komise OSN
VCA – Certifikační agentura Spojeného království (*Vehicle Certification Agency*)
WTO - Světová obchodní organizace

Přílohy

Příloha 1: Problematika sběru dat a jejich vyhodnocování

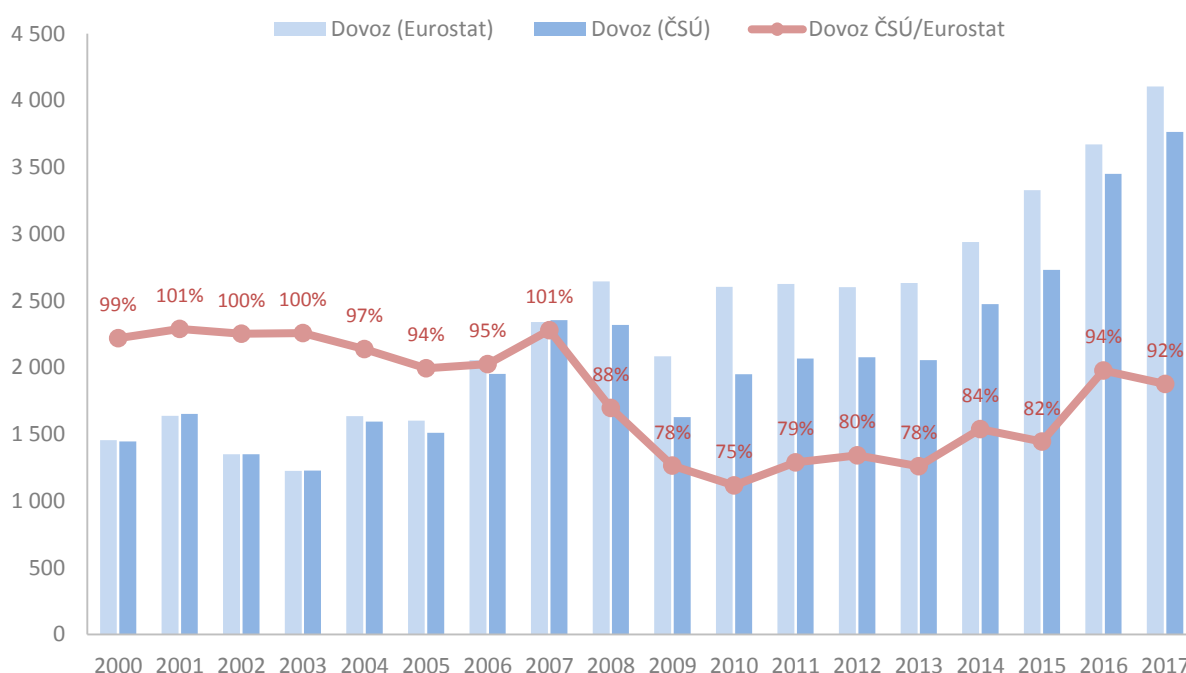
Vzhledem k záměru analýzy porovnat obchodní statistiky zemí EU jsme byli nuceni používat zdroje dat poskytující údaje pro všechny členské státy se stejnou metodologií. Proto byla zvolena databáze Eurostatu Comext, která obsahuje standardizované a velmi podrobné údaje o obchodu mezi zeměmi a obchodními odvětvími členských států. Jako základní byla použita klasifikace produktů podle činností (CPA 2008). Tato klasifikace přiřazuje obchodované zboží ekonomickým aktivitám, které se na úrovni malých čísel velmi podobají položkám *Statistické klasifikace ekonomických činností* vydávané Evropskou komisí (NACE) a *Mezinárodnímu standardu průmyslové klasifikace všech hospodářských činností* vydávané OSN (ISIC). Například na jednomístné úrovni představují klasifikace CPA (CPA1 - 21 sekce) nejobecnější třídění na zemědělství, těžbu, zpracovatelský průmysl apod., zatímco na dvoumístné úrovni (CPA2 - 88 oddílů) představují už podrobnější obraz (např. CPA29 - motorová vozidla, přívěsy a návěsy atd.). Klasifikace se rozšiřuje až na šestimístnou úroveň, přičemž celkem 3.142 podkategorií obchodovaných produktů je v souladu s normou mezinárodní klasifikace obchodu OSN (SITC, viz Příloha 2 s konkrétními příklady).

Ve snaze zkontrolovat robustnosti našich zjištění, replikovali jsme některá zjištění za použití dalších zdrojů dat, jako je Český statistický úřad (dále ČSÚ) a UNCTAD. Hlavním omezením v těchto případech bylo to, že tyto databáze neumožnily významné zastoupení bilaterálních obchodních vztahů v EU dle zemí (ČSÚ) nebo klasifikací (ČSÚ a UNCTAD)⁶. Proto byly proveditelné pouze některé kontroly robustnosti.

Teoretickým omezením je pak odlišná metodologie Eurostatu a ČSÚ nebo UNCTAD. Instituce používají různou metodologii, která pak neumožňuje jednotlivá data mezi sebou porovnávat. V případě dat o vzájemné obchodní výměně pracuje Eurostat s konceptem partnerské země, avšak ČSÚ z historických důvodů používá koncept země původu. Tato metodika s konceptem země původu je platná i v dalších 20 evropských státech (např. Německo, Slovensko, Španělsko, Francie apod.) a v UNCTADu, která využívá data z národních statistických úřadů. Některé členské státy EU však položku země původu neurčují a uplatňují pouze metodiku partnerské země. Tato nejednotnost i uvnitř samotné EU vede k obtížnému porovnání a vyhodnocení dat o obchodu. Jak ilustruje Graf 19 na příkladu dovozu z UK do ČR, Eurostat počínaje rokem 2008 vykazoval ve většině případů vyšší hodnoty dovozu ČR z UK než ČSÚ. Nejvyššího rozdílu bylo dosaženo v roce 2010, kdy tento rozdíl dosáhl dokonce 25%.

⁶ ČSÚ a UNCTAD používají klasifikace založené na komoditách, například Harmonizovaný systém (HS) nebo Kombinovaná nomenklatura (KN), ale klasifikace podle činností nejsou k dispozici v těchto databázích.

Graf 19 Dovoz do ČR z UK dle Eurostatu a ČSÚ (mil. eur)

Zdroj: Eurostat, ČSÚ

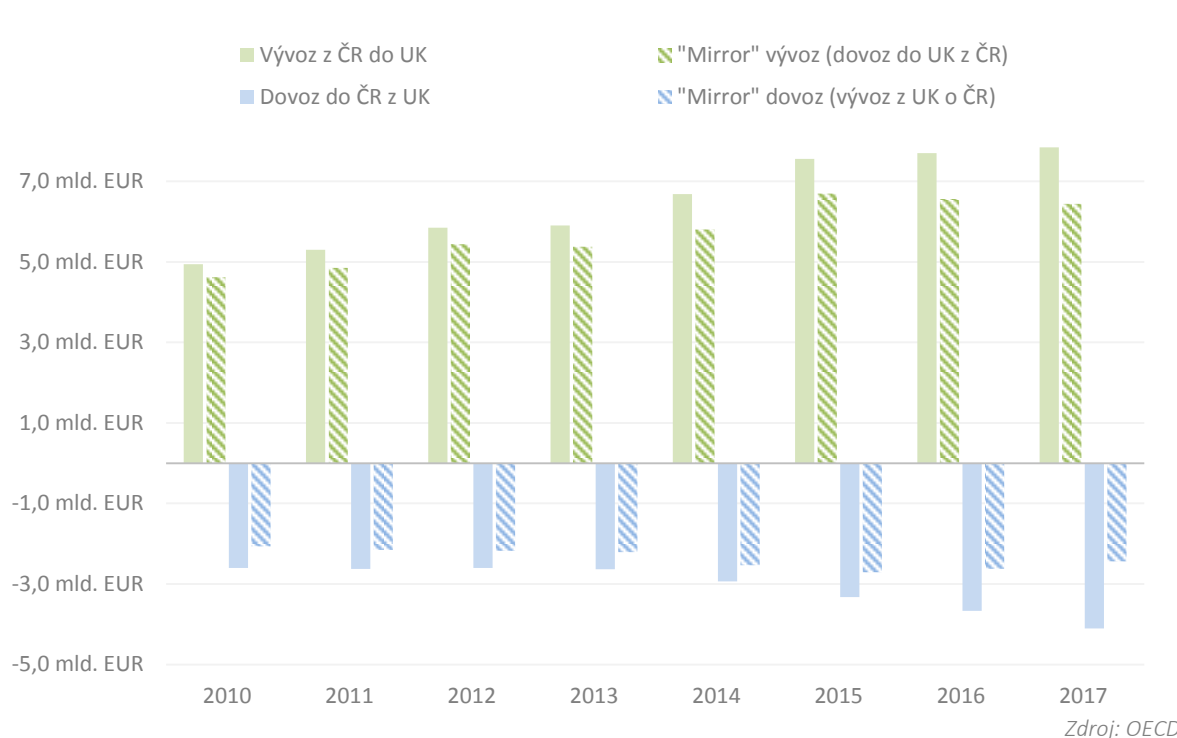
Například jsme použili data z UNCTAD, abychom našli hlavní importní a exportní partnery pro ČR a UK. Přestože 10 nejdůležitějších partnerů bylo v zásadě stejné s údaji UNCTAD a Eurostatu, hodnocení pořadí zobrazilo malé rozdíly a někteří obchodní partneři změnili pozice dle vybrané databáze. Podíly obchodu mezi zeměmi byly rovněž citlivé na použitý zdroj údajů, přičemž podíly založené na datech Eurostatu jsou obecně vyšší. Důvodem je, že obchod uvnitř EU může být v databázi Eurostatu nadhodnocen na základě takzvaného Rotterdamského efektu.

Rotterdamský efekt se objevuje u těch dovozů do jednotlivých členských států EU, kde jsou ke vstupu do EU použity velké přístavy na vnějších hranicích EU. V tomto případě Eurostat tyto dovozy eviduje jako dovoz do první vstupní země EU a následně jako vnitrounijní dovozy až do země původního/konečného dovozu. Důsledkem této statistiky je, že dochází k nižším výkazům u dovozů mimo EU a k vyšším výkazům dovozů uvnitř EU u statistik Eurostatu v porovnání se statistikami ČSÚ, resp. národními statistikami založenými na určení země původu zboží/dovozu.

Další velký vliv mají problematické nesrovnalosti mezi tzv. „mirror“ daty v obchodních statistikách Eurostatu. Obecně by se data vykazovaná v ČR jako export do UK měla shodovat s daty vykazovanými v UK jako dovoz z ČR a obráceně. V praxi je však těžké tuto shodu nalézt, přičemž největší rozdíly se týkají zejména sektoru služeb.

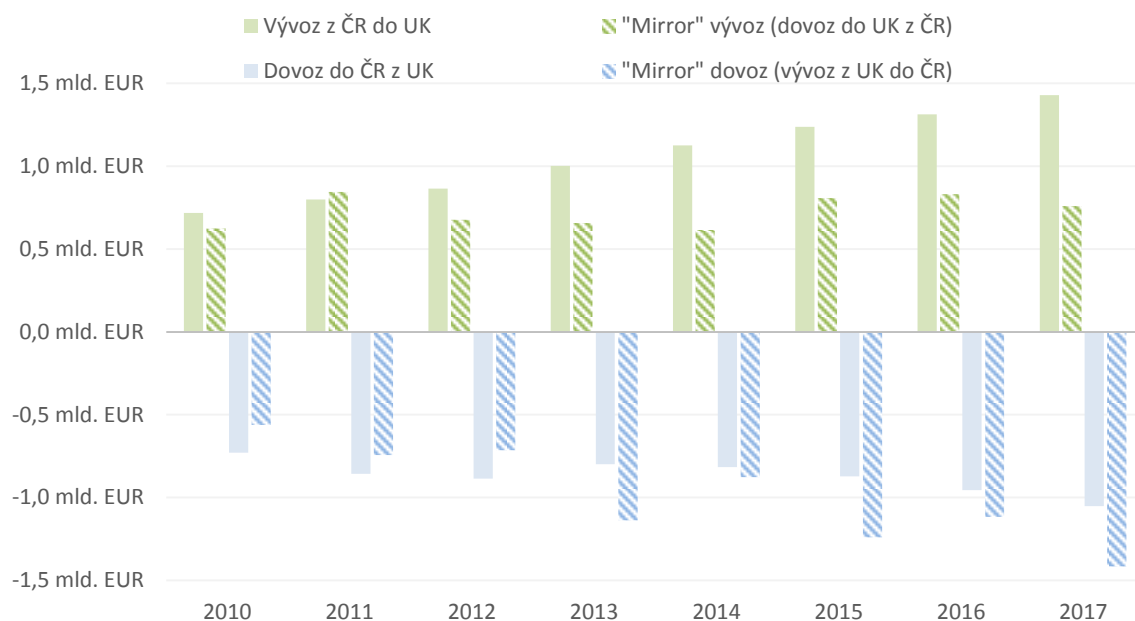
Následující dva grafy nabízí stručný pohled na to, jak velké jsou tyto rozdíly v oblasti mezinárodního obchodu mezi ČR a UK. Graf č. 20 porovnává rozdíly v oblasti obchodu se zbožím a graf č. 21 v obchodu se službami. Graf č. 20 ukazuje, že „mirror“ hodnoty v případě zboží nevykazují žádný trend oproti vzájemnému vztahu a hodnoty vykazované ČR jsou stabilně vyšší než ty vykazované UK, a to v obou směrech obchodu.

Graf 20 Nesoulad mezi daty obchodu se zbožím perspektivou „mirror data“

Tyto rozdíly vznikají z několika důvodů. V případě obchodu se zbožím je částečným vysvětlením skutečnost, že dovozy jsou vykazovány dle země původu a vývozy dle země poslední známé země určení. Stále užším zapojováním globálních řetězců mohou být rozdíly mezi těmito různými zdroji snadno nezřetelné. Dalším důležitým faktorem (ačkoliv jeho možný vliv byl vyčíslen pouze do 5% nerovnováhy) je rozdílné ocenění dovozů (CIF – pojištění a doprava hrazena) oproti vývozům (FOB – „free on board“, tzn. bez těchto dodatečných nákladů). Další důvody rozdílů souvisí s metodologickými a procedurálními rozdíly ve clech, které jsou založeny na různé klasifikaci obchodu, důvěrnosti, nezaznamenanými nebo špatně zařazenými daty a zpožděním v záznamu dat.

S ohledem na nesrovnalosti v obchodu se službami graf č. 21 ukazuje, že alespoň mezi roky 2013-2017 ČR i UK vykazovaly více vývozu služeb, než zohledňovala „mirror“ data partnerské země. Například v roce 2017 to, co ČR prohlašovala jako vývoz služeb do UK, představovalo pouze asi 53% toho, co UK vykazovala jako dovoz služeb z ČR. Ačkoliv tento podíl je vyšší v případě českých dovozů (74%), jeho hodnota je stále vzdálená dosažení shodné hodnoty. Toto pak vede k paradoxnímu závěru, že obě země mohou prohlašovat, že jejich vzájemný obchod se službami je v oboustranném přebytku.

Graf 21 Nesoulad mezi daty obchodu se službami perspektivou „mirror data“

Zdroj: OECD

Obecně dodejme, že během přípravy této analýzy jsme se často potýkali s problémy a nedostatky ve sběru a vyhodnocování dat ve statistikách vzájemné obchodní bilance. Když už určitá data existovala a nejednalo se o tajné informace, bylo často komplikované tato data získat.

Příloha 2: Všechny produkty obchodované s UK, které se podílí na dovozu, resp. vývozu ČR z více než 90 % (2017)

Produkt	Kód	Podíl importu z UK na celkovém importu	Objem (EUR)
FRESH OR CHILLED SHEEP CARCASSES AND HALF-CARCASSES (EXCL. LAMBS)	020421	100%	226
FRESH OR CHILLED HADDOCK "MELANOGRAMMUS AEGLEFINUS"	030252	100%	1 940
FROZEN FILLETS OF HADDOCK "MELANOGRAMMUS AEGLEFINUS"	030472	100%	2 830
COBALT ORES AND CONCENTRATES	260500	100%	24 510
MIXTURES CONTAINING HYDROBROMOFLUOROCARBONS "HBFCs"	382473	100%	195
COARSE ANIMAL HAIR, CARDED OR COMBED	510540	100%	5 717
DRAWING OR ROVING MACHINES	844513	100%	158 394
WOVEN FABRICS CONTAINING PREDOMINANTLY, BUT < 85% POLYESTER STAPLE FIBRES BY WEIGHT, MIXED PRINCIPALLY OR SOLELY WITH COTTON AND WEIGHING > 170 G/M ² , PRINTED (EXCL. THOSE IN THREE-THREAD OR FOUR-THREAD TWILL, INCL. CROSS TWILL, AND PLAIN WOVEN FABRICS)	551443	100%	13 449
METHACRYLIC ACID AND ITS SALTS	291613	99%	357 809
CYCLIC POLYMERS OF ALDEHYDES	291250	98%	6 026
PHOTOGRAPHIC FILM, SENSITISED, IN ROLLS, UNEXPOSED, WITH PERFORATIONS, FOR MONOCHROME PHOTOGRAPHY, WIDTH <= 35 MM, LENGTH <= 30 M (EXCL. OF PAPER, PAPERBOARD AND TEXTILES; X-RAY FILM)	370296	98%	138 626
FRESH OR CHILLED EDIBLE OFFAL OF SHEEP, GOATS, HORSES, ASSES, MULES AND HINNIES	020680	97%	2 374
PARINGS AND OTHER WASTE OF LEATHER OR OF COMPOSITION LEATHER, NOT SUITABLE FOR THE MANUFACTURE OF LEATHER ARTICLES; LEATHER DUST, POWDER AND FLOUR	411520	96%	700 476

FROZEN SOLE 'SOLEA SPP.'	030333	95%	12 058
ARTIFICIAL FILAMENT TOW, AS SPECIFIED IN NOTE 1 TO CHAPTER 55 (EXCL. OF ACETATE)	550290	94%	2 835
MALONYLUREA 'BARBITURIC ACID' AND ITS SALTS	293352	94%	44 892
ESTERS OF FORMIC ACID	291513	94%	51 919
NATURAL URANIUM AND ITS COMPOUNDS; ALLOYS, DISPERSIONS, INCL. CERMETS, CERAMIC PRODUCTS AND MIXTURES CONTAINING NATURAL URANIUM OR NATURAL URANIUM COMPOUND [EURATOM]	284410	93%	15 726
TARRED MACADAM	251730	93%	21 945
DECAFFEINATED COFFEE (EXCL. ROASTED)	090112	93%	390 370
CHLORDEONE "ISO"	291471	91%	44 476
KRAFT PAPER AND PAPERBOARD, UNCOATED, IN ROLLS OF A WIDTH > 36 CM OR IN SQUARE OR RECTANGULAR SHEETS WITH ONE SIDE > 36 CM AND THE OTHER SIDE > 15 CM IN THE UNFOLDED STATE, WEIGHING > 150 G TO < 225 G/M ² (EXCL. UNBLEACHED, BLEACHED UNIFORMLY IN THE MASS AND CONTAINING > 95% CHEMICALLY PROCESSED WOOD FIBRE BY WEIGHT IN RELATION TO THE TOTAL FIBRE CONTENT, KRAFTLINER, SACK KRAFT PAPER AND GOODS OF HEADING 4802, 4803 OR 4808)	480449	91%	102 391
WATCH MOVEMENTS, COMPLETE AND ASSEMBLED, ELECTRICALLY OPERATED, WITH OPTO-ELECTRONIC DISPLAY ONLY	910812	91%	36 935
SILVER NITRATE	284321	90%	18 021 811

Produkt	Kód	Podíl exportu z UK na celkovém exportu	Objem (EUR)
RETREADED PNEUMATIC TYRES, OF RUBBER, OF A KIND USED ON AIRCRAFT	401213	100%	1 667
PLAITS AND SIMILAR PRODUCTS, OF RATTAN PLAITING MATERIALS, WHETHER OR NOT ASSEMBLED INTO STRIPS; PLAITING MATERIALS, PLAITS AND SIMILAR PRODUCTS OF RATTAN, FLAT-WOVEN OR BOUND TOGETHER IN PARALLEL (EXCL. MATS, MATTING AND SCREENS; WALLCOVERINGS OF HEADING 4814; PARTS OF FOOTWEAR OR HEADGEAR)	460193	100%	53
FLAT-ROLLED PRODUCTS OF IRON OR NON-ALLOY STEEL, OF A WIDTH OF >= 600 MM, HOT-ROLLED OR COLD-ROLLED 'COLD-REDUCED', TINNED, OF A THICKNESS OF >= 0,5 MM	721011	100%	622 143
ALUMINIUM ORES AND CONCENTRATES	260600	100%	5 235
SLAG, ASH AND RESIDUES, CONTAINING METALS OR METAL COMPOUNDS (EXCL. THOSE FROM THE MANUFACTURE OF IRON OR STEEL, THOSE CONTAINING PRIMARILY ZINC, LEAD, COPPER OR ALUMINIUM, THOSE CONTAINING ARSENIC, MERCURY, THALLIUM OR THEIR MIXTURES OF A KIND USED FOR THE EXTRACTION OF ARSENIC OR THOSE METALS OR FOR THE MANUFACTURE OF THEIR CHEMICAL COMPOUNDS AND THOSE CONTAINING ANTIMONY, BERYLLIUM, CADMIUM, CHROMIUM OR THEIR MIXTURES)	262099	97%	8 067 040
WOVEN FABRICS CONTAINING PREDOMINANTLY, BUT < 85% ARTIFICIAL STAPLE FIBRES BY WEIGHT, MIXED PRINCIPALLY OR SOLELY WITH COTTON, MADE OF YARN OF DIFFERENT COLOURS	551643	94%	748 556
IMAGE PROJECTORS, AND PHOTOGRAPHIC ENLARGERS AND REDUCERS (EXCL. CINEMATOGRAPHIC AND PARTS)	900850	94%	13 212 434
HYDRAULIC TURBINES AND WATER WHEELS, OF A POWER > 1.000 KW BUT <= 10.000 KW (EXCL. HYDRAULIC POWER ENGINES AND MOTORS OF HEADING 8412)	841012	94%	790 407
CRUISE SHIPS, EXCURSION BOATS AND SIMILAR VESSELS PRINCIPALLY DESIGNED FOR THE TRANSPORT OF PERSONS; FERRY-BOATS OF ALL KINDS	890110	92%	1 083 486

Příloha 3: Deset nejvýznamnějších oddílů obchodu s UK dle dvoumístných kódů (2017)

• Dovoz z UK

AT	BE	BG	CY	CZ	DE	DK	EE	ES	FI	FR	GR	HR	HU	IE	IT	LT	LU	LV	MT	NL	PL	PT	RO	SE	SI	SK
29	29	21	29	26	20	26	28	29	29	30	21	26	26	10	29	19	30	11	19	06	29	29	13	29	29	06
28	20	20	10	28	29	29	26	20	28	20	20	20	29	20	21	20	20	26	10	19	20	26	26	06	26	26
26	19	29	14	20	26	28	29	21	20	29	29	06	20	19	28	28	26	20	29	20	28	21	20	28	24	29
21	06	28	11	27	21	20	27	06	26	28	26	28	21	26	20	26	22	29	30	29	26	20	28	26	20	24
20	28	26	30	21	28	10	20	26	24	26	10	10	28	21	26	27	29	14	14	26	21	28	21	20	28	20
14	26	10	20	24	24	21	19	38	27	10	14	14	27	28	24	32	28	28	20	21	10	38	29	24	22	28
27	10	35	28	10	30	22	21	28	30	21	11	27	30	06	10	13	17	10	21	28	22	10	27	21	21	27
24	08	11	26	22	27	23	14	30	10	06	28	21	22	29	30	10	27	27	26	10	27	24	22	22	27	25
10	21	13	21	25	14	27	30	10	22	24	58	22	14	14	27	22	14	30	17	27	14	13	10	27	10	22
22	32	22	27	14	06	32	32	24	21	32	22	32	10	27	32	14	90	15	28	22	24	27	25	10	14	21

• Vývoz do UK

AT	BE	BG	CY	CZ	DE	DK	EE	ES	FI	FR	GR	HR	HU	IE	IT	LT	LU	LV	MT	NL	PL	PT	RO	SE	SI	SK
29	29	14	10	29	29	28	16	29	17	20	10	25	26	10	28	20	24	16	58	26	26	29	29	19	27	29
28	20	27	30	26	28	10	38	01	19	29	21	21	29	21	29	31	22	25	27	21	10	26	14	29	29	06
27	21	21	01	28	26	27	26	30	16	10	19	28	27	20	10	10	28	01	21	10	29	14	28	17	28	26
25	10	24	24	27	20	25	13	10	28	28	24	27	28	26	14	16	17	26	29	20	27	27	27	16	25	25
26	24	10	26	25	21	30	29	24	24	26	27	29	10	28	21	14	29	10	22	19	28	22	26	28	31	28
24	19	01	29	22	30	26	17	20	20	30	01	23	22	01	27	25	20	38	25	28	31	10	10	24	22	22
30	28	29	21	32	24	14	27	14	27	32	20	10	20	32	20	13	13	29	30	01	20	28	31	27	21	27
21	32	23	28	24	10	03	19	27	26	11	14	16	21	22	15	22	16	20	28	29	22	25	22	20	26	24
32	15	22	20	10	27	20	25	28	22	21	22	14	32	23	11	21	27	21	10	32	24	24	13	03	20	31
10	26	26	27	30	22	22	31	21	32	27	32	26	24	30	24	26	26	31	26	24	25	15	21	21	01	10

• Legenda

Kód	Název	Kód	Název
01	Produkty zemědělství a myslivosti a související služby	18	Tiskařské a nahrávací služby
02	Produkty lesnictví, těžby dřeva a související služby	19	Koks a rafinované ropné produkty, vč. subdodavatelských prací
03	Ryby a jiné produkty rybolovu; produkty akvakultury; podpůrné služby pro rybolov a akvakulturu	20	Chemické látky a chemické přípravky, vč. subdodavatelských prací
05	Černé a hnědé uhlí a lignit	21	Základní farmaceutické výrobky a farmaceutické přípravky, vč. subdodavatelských prací
06	Ropa a zemní plyn	22	Pryžové a plastové výrobky, vč. souvisejících služeb a prací
07	Rudy	23	Ostatní nekovové minerální výrobky, vč. souvisejících služeb a prací
08	Ostatní těžba a dobývání nerostných surovin	24	Základní kovy, vč. subdodavatelských prací
10	Potravinářské výrobky, vč. souvisejících služeb a prací	25	Kovodělné výrobky, kromě strojů a zařízení, vč. subdodavatelských prací
11	Nápoje, vč. subdodavatelských prací	26	Počítače, elektronické a optické přístroje a zařízení, vč. souvisejících služeb a prací
12	Tabákové výrobky, vč. subdodavatelských prací	27	Elektrická zařízení, vč. subdodavatelských prací
13	Textilie, vč. souvisejících služeb a prací	28	Stroje a zařízení j. n., vč. souvisejících služeb a prací
14	Oděvy, vč. subdodavatelských prací	29	Motorová vozidla (kromě motocyklů), přírůbky a návěsy, vč. subdodavatelských prací
15	Usně a související výrobky, vč. subdodavatelských prací	30	Ostatní dopravní prostředky a zařízení, vč. souvisejících služeb a prací
16	Dřevo a dřevěné a korkové výrobky, kromě nábytku; proutěné a slaměné výrobky, vč. souvisejících služeb a prací	31	Nábytek, vč. souvisejících služeb a prací
17	Papír a výrobky z papíru, vč. subdodavatelských prací	32	Ostatní výrobky zpracovatelského průmyslu, vč. subdodavatelských prací

Poděkování

Autoři této studie by rádi poděkovali jmenovitě Ing. Ivanu Neumaierovi, Ing. Martinu Hronzovi (oba MPO), Mgr. Karlu Královi (ČSÚ), Mgr. Štěpánu Pechovi (ÚV ČR) a Kateřině Martinové za jejich cenné podněty k této analýze. Dále poděkování patří i dalším pracovníkům Českého statistického úřadu, České národní banky, Ministerstva průmyslu a obchodu, České bankovní asociace, Úřadu průmyslového vlastnictví a dalším subjektům za ochotu a součinnost.

Podklady Sekce pro evropské záležitosti Úřadu vlády (SEZ) zpracovává Oddělení strategie a trendů EU. Slouží jako komplexní diskuzní podklad k tématům s ekonomickou a evropskou relevancí. Analytické dokumenty v této sérii jsou informačním materiálem k debatě pro odbornou i širokou veřejnost. Plní roli diskuzních podkladů a nepředstavují pozici SEZ ÚV.

Úřad vlády České republiky © únor 2019

© 2019. OST**EU**. Úřad vlády České republiky.

Autoři: Jan Bittner, Narcisa Kadlčáková, Eva Bernardová, Patrik Haratyk a Stanislav Volčík.
Reprodukce a citace je možná při celém zmínění zdroje včetně autorů a zachování kontextu formulace.